

TAUTINĖ SAJUNGA KRYŽKELĖJE

Vytautas Šeštokas

Jeigu paanalizuosite Tautinės (Tautininkų) sąjungos veiklą Lietuvoje ir išeivijoje, rasite gan žymius jų veiklos skirtumus. Aišku, labai skiriasi ir jų veikimo sąlygos. Mano nuomone, Lietuvoje veikianti Tautininkų sąjunga neturi tvirto pagrindo po kojomis. Buvę pirmininkai R. Smetona ir prof. V. Antanaitis pakeitė savo galvoseną ir plaukia kituose vandenyse. Apie dabartinę Lietuvio Tautininkų sąjungos pirmininką (Dr. Alvydą Baležentį, laikinai einantį pareigas – red.) žinių neturiu.

Išeivijos tautinės spaudos bendradarbiavimas su Lietuvos tautine spauda yra gana menkas. Gyvenant išeivijoje

yra tik vienas būdas – užsiprenumeruoti Lietuvoje leidžiamą laikraštį "Tautininkų žinias". Savo laiku esu kėlęs šį klausimą "Dirvoje" ir skatinęs užsisakyti Lietuvoje leidžiamą tautininkų laikraštį. Neteko girdėti rezultatų. O vis tik manau, kad būtų naudingas tarpusavio spaudos bendradarbiavimas. Kalbant apie Amerikos Lietuvio Tautinės sąjungos veiklą, reikia pasidžiaugti, kad turime savo leidinį – "Dirvą". Tačiau mūsų sąjungos vadovų gretos mažėja. Neseniai netekome geriausio Tautinės sąjungos "cementuotojo" Leono Kriaučeliūno, kuris jau iškeliavo anapus saulės. Kiti buvę tautininkų vadovai, kaip E. Bartkus, J. Jurkūnas, T. Blinstrubas ir kiti dėl vyresnio amžiaus jau nebegali grįžti į vadovaujančias vietas. Negaliu komentuoti ALTS dabartinės Centro valdybos narių galimybių, nes neturiu duomenų.

Tradiciškai ALTS-gos Seimų žydėjimo laikai jau irgi praėjo. Tai yra savaime suprantamas dalykas. Seni vei-

Lietuvos karių kapai Seinuose.

kėjai daugiau nepajėgia dalyvauti, o prieauglio, kaip ir kitos organizacijos, taip ir tautininkai neprisiaugino. Šių metų rudenį numatytas Seimas, kuris įvyks St. Petersburg, Floridoje, irgi neteikia daug vilčių, kad jame dalyvautų gausus dalyvių skaičius.

Matyt, išeivijos Tautinė sąjunga neturi daug vilčių plačiai veiklai. Pavieniai jos skyriai kai kuriose vietovėse dar gerai veikia. Žinoma, čia daug kas priklauso nuo jų narių ir vadovų ryžto, sumanymo bei noro pagyvinti sąjungos veiklą. Gerą pavyzdį ro-

do sąjungos Los Angeles skyriaus nariai. Jie rengia susirinkimus, pasitarimus, metinę "gegužinę po stogu", organizuoja Tautos šventės minėjimus, suranda jiems pranešėjus. Šiemet pranešėju kviečiamas Gen. Garbės konsulas V. Čekanauskas, dirbantis Los Angeles.

Todėl ALTS Centro valdybai siūlau atkreipti didesnę dėmesį į skyrių veiklą. Ją galima pagyvinti, siunčiant Centro valdybos atstovus su pranešimais apie numatomus bendros veiklos planus ir vietose konkrečiai aptariant kiekvieno skyriaus galimy-

V. Kučo nuotr.

bes. Tai paskatintų skyrius aktyviau dirbuoti. Asmeniniai kontaktai geriau veikia negu sausi raštai. Tautinės Sąjungos skyriai dar turi pakankamai vidurinio amžiaus žmonių, kurie atėjus laikui perims ir tęs mūsų veiklą. Išeivijos Tautinė sąjunga dar egzistuos ilgus metus, jeigu mes jau dabar parengsime planus, kaip tą jos veiklą sustiprinti ir pagerinti.

Labai svarbu užmegzti glaudesnius ryšius su Lietuvos Tautininkų sąjunga, kad atėjus laikui ji galėtų padėti ir išeivijos Tautinei sąjungai.

1998-ieji – žmogaus teisių metai VISUOTINĖS ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJOS 50-METIS

Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja 1948 m. gruodžio 10 d. priėmė Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Ja ne kartą buvo remiamasi, primenant pasauliui ir apie lietuvių tautos padėtį. Šiemet Lietuvos Vyriausybė sudarė komisiją šio ypatingos svarbos įvykio 50-osioms metinėms paminėti. Jos pirmininku paskirtas Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris. Šios komisijos nariais tapo žymūs visuomenės veikėjai, svarbių

institucijų ir organizacijų vadovai: Vilniaus Arkivyskupas metropolitas A. J. Bačkis, Lietuvos žmogaus teisių centro direktorė T. Birmonienė, Lietuvos žmogaus teisių asociacijos komiteto atsakingasis sekretorius S. Kaušinis, Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjas ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas P. Kūris, Lietuvos Respublikos Seimo Tei-

sės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas S. Stačiokas, Teisingumo viceministras G. Švedas, Atviros Lietuvos fondo valdybos pirmininkė I. Veisaitė, Konstitucinio teismo pirmininkas J. Žilys.

Susirinkusi į pirmąjį posėdį, komisija atsisakė vienkartinio Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos priėmimo sukakties minėjimo idėjos ir nutarė Seimui bei Vyriausy-

bei pateikti šiam jubiliejui skirtų renginių bei priemonių planą. Ypatingas dėmesys atkreiptas į padėtį švietimo sistemoje: numatyta organizuoti visą eilę renginių vidurinėse bei aukštosiose mokyklose. Aptartos kardomojo įkalinimo problemos bei nepatenkinama padėtis įkalinimo įstaigose.

Arkivyskupas A. J. Bačkis pabrėžė svarų Bažnyčios vaidmenį, ginant žmogaus teises per visą Lietuvos okupacijos laikmetį. Iškilūs mūsų valstybės teisininkai – P. Kūris, S. Stačiokas, J. Žilys, Seimo narys E. Zingeris ir kiti komisijos nariai siūlė Seimui sparčiau svarstyti įstatymus, užtikrinančius žmogaus teisių apsaugą. Komisijos

pirmininkas priminė, kad šie metai paskelbti Žmogaus teisių metais.

– Geriausias šio neįkainojamo, tarptautinės reikšmės dokumento paminėjimas bus tada, jeigu sugebėsime Lietuvoje pakeisti visos valdininkijos požiūrį iš baudžiamojo, kai žiūrima į piliečius "iš viršaus į apačią", į aptarnaujantį, t.y. kai žvelgiama į juos itin pagarbiai, – šie E. Zingerio žodžiai buvo ištarti antrajame komisijos posėdyje, įvykusiame liepos 8 d. Jie atskleidžia, kiek daug reikia padaryti, kad žmogaus teisių apsaugos problema tikrai neliktų trumpalaikė kampanija, o taptų kasdieniniu viso valstybės gyvenimo reikalavimu.

Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto informacija

Jubiliejinės komisijos posėdis Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose.

Šiame numeryje:

- Susirinko jurbarkiškiečiai iš viso pasaulio – 5 psl.
- V. Šliupas: tvirtovėje, kuriai jau 250 metų – 6 psl.
- Jis didžiavosi savo lietuviška kilme – 7-10 psl.
- Kanklių muzikos legenda – 8 psl.
- Apie mus: gal rimtai, o gal ir juokais – 9 psl.

Girdėta iš Vilniaus

• **ŽMONIŲ PRAŠYMAI – PREZIDENTUI.** Pasak "Lietuvos ryto", V. Adamkų laikydami didžiausią valdžią turinčiu Lietuvos pareigūnu, Lietuvos žmonės užvertė Prezidentūros priimamąjį prašymais ir skundais. Nuo vasario mėnesio į Prezidentūrą kreipėsi 5,5 tūkstančio žmonių - daugiau negu į Vyriausybę ar Seimo vadovus per pusmetį. Rudenį numatoma skirti laiką, kai žmonės galės kreiptis tiesiai į šalies vadovą. Dažniausiai žmonės kreipiasi dėl socialinių, materialinių, nuosavybės grąžinimo problemų.

• **PREZIDENTO ATSAKYMAS.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus griežtai atmetė Latvijos kaltinimus, esą Būtingės naftos terminalas yra ekologiškai nesaugus. Laiške Latvijos vadovui Gunčiui Ulmaniui pabrėžiama, kad nuogąstavimai dėl Būtingės naftos terminalo gresmės aplinkai yra nepagrįsti. Tokie nuogąstavimai atspindi kai kurių naftą eksportuojančių ir transportuojančių kompanijų nesąžiningą konkurenciją ir netinkamą politinį lobizmą.

• **SUSITARIMAS.** JAV kompanija "Williams International" už trisdešimt tris procentus Biržų "Naftotiekio", "Mažeikių naftos" ir "Būtingės naftos" bendrovių naujos emisijos akcijų sutinka sumokėti 75 mln. JAV dolerių iš karto po to, kai bus pasirašytas generalinis susitarimas su Lietuvos Vyriausybe. Dar tiek pat ruošiamasi per penkerius metus tiesiogiai investuoti į koncerną, sukurtą iš tų trijų įmonių. Be to, 150 mln. JAV dolerių Amerikos kompanija įsipareigoja skirti naftos įmonėms iš būsimos koncerno pelno. Tai numatyta Kėtinimų protokole, kurį vėlu liepos 29-osios vakarą Vilniuje pasirašė ūkio ministras Vincas Babilius bei "Williams International" prezidentas John Bumgarner.

• **IŠEIVIJOS VERSLININKŲ SAJUNGA.** Australijoje gyvenantys lietuviai, latviai ir estų kilmės verslininkai įkūrė sąjungą "Australian Baltic Chamber of Commerce". Sąjungos tikslas - padėti Baltijos šalių verslininkams prekiauti su Australija, surasti jiems prekybos partnerius bei teikti konsultacijas. Steigiamasis susirinkimas įvyko Lino Zelkausko iniciatyva. Tarptautinio verslo konsultantas, dažnai verslo reikalais keliaujantis po Azijos šalis, Linas Zelkauskas prieš porą metų įkūrė Lietuvių verslininkų sąjungą Melburne, užmezgė prekybos ryšius su žemės ūkio ir pieno pramonės įmonėmis.

• **KADA Į VOKIETIJĄ – BE VIZŲ?** Lietuva sveikina Vokietijos pasiryžimą jau šiemet panaikinti vadinamąjį "pilkąjį sąrašą", vienijantį valstybes, kurioms galioja vizų režimas, tačiau yra galimybių jį panaikinti. "Tokie ketinimai, kurie patvirtinami ir oficialiai, sustiprina mūsų viltis dar iki Naujųjų metų pasirašyti su Bona bevizio režimo sutartį", - sakė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Konsulinės informacijos ir analizės skyriaus vedėjas Vaidotas Verba.

• **PASIŪLYMAS.** Kauno mokslinio technologinio parko "NOVA" valdybos pirmininkas Dr. Gediminas Petrauskas paruošė projektą "Biologinio kuro gamyba ir naudojimas", kuris galėtų išspręsti grūdų pertekliaus supirkimo problemas. Jis siūlo grūdus naudoti techniniam (etanolio) spiritui gaminti. Spiritas gali būti naudojamas kaip ekologiškai švari benzino priemaiša ir tapti papildomu energijos šaltiniu. Jau artimiausiais metais būtų galima panaudoti apie 80 tūkst. tonų grūdų ir pagaminti 25 tūkst. tonų spirito per metus. Kuras, kuriame yra 10 proc. spirito ir 90 proc. benzino, nereikalauja jokių pakeitimų automobiliuose. Kai Lietuva pradėtų naudoti E 10 benziną, kasmet reikėtų pagaminti 100 tūkst. tonų spirito. Tai leistų nepirkti iš užsienio benzino net už 65 mln. litų. Žemės ūkio ministerijos pareigūnai skeptiškai vertina šį projektą. Anot jų, reikėtų ieškoti kitų būdų grūdų pertekliui panaudoti.

• **KREPŠINIS.** Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė Atėnuose po pratęsimo 80:86 pralaimėjo pasaulio čempionato rungtynes Ispanijos komandai. Rugpjūčio 7 d. pralaimėta Rusijos rinktinėi 82:67, nors pirmame kėlinyje lietuviai pirmavo.

• **DVARUI LEIDIMŲ NEREIKIA.** "Lietuvos aidas" žurnalistas pabandė nufotografuoti sparčiai ir be leidimo dygstantį ekspremjero Adolfo Šleževičiaus dvarą Aukštaitijos parke. Tačiau dvaro prižiūrėtoja pagrasino užpjudyti korespondentą šunimis. Dienraštis bėgsta, kad toks likimas neišvengiamai kėsia kiekvieno poilsiautojo, kuris netyčia užklys į baudžiamojame byloje kaltinamo A. Šleževičiaus valdas.

• **"REKORDAI".** Agentūra "Factum" prie Lietuvos Kultūros fondo į Lietuvos rekordų knygos valgių ir gėrimų skyrių įrašė naują rekordą. Tai - didžiausia valgomojo ledų porcija, pagaminta Kėdainių miesto 626-ųjų metinių proga. Šokoladu glaistyti vaniliniai ledai "Plombyras" su riešutais pavadinti "Milžino kaprizu". Jie svėrė 59 kg ir 500 g, o "pagaliukas" - 1 kg ir 100 g. 46 procentai Lietuvos gyventojų yra kramtomosios gumos vartotojai ir šiemet šiam produktui išleis apie 60 milijonų litų. (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

SUGRAŽINTI TVARKĄ Į MOKYKLAS

Algirdas Pužauskas

Prezidentas B. Clinton liepos 20 d. kalbėdamas JAV mokytojų sąjungos suvažiavime pareiškė, kad į Amerikos mokyklas reikia sugražinti tvarką, drausmę ir saugumą. Tik tuomet galima pradėti svarstyti mokslo kokybę, pasakė prezidentas, pridūręs, kad šiuo metu Amerikos mokyklų klasėse nėra tvarkos, jau nekalbant apie šaunamuosius ginklus. Nuo pernai metų rudens žuvo 14 mokinių ir mokytojų, o 36 buvo sužeisti. Mokiniai pamokų metų garsiai kalba, vaikšto, ginčijasi su mokytojais, stumdosi tarpusavyje. Pamo-kose – nuolatinis triukšmas. Prezidentas sakė, kad toks elgesys labai kenkia mokymosi rezultatams, mokytojų moralei ir tvarkingesnių mo-

kinių nuotakoms. Mokytojų suvažiavimo dalyviai jam nuširdžiai plojo. Prezidentas pažadėjo spalio mėnesį sukviešti specialią Baltųjų Rūmų konferenciją, kuri nagrinės drausmės ir tvarkos mokyklose klausimus.

Atskiros valstijos jau bando įvairias reformas, kurios pagerintų mokyklų darbą, tobulintų jaunimo ugdymą. Pastebėta, kad dažnai į mokytojo darbą veržiasi asmenys, kuriems patiems dar trūksta mokslo žinių. Balandžio mėnesį Massachusetts valstija surengė egzaminus kandidatams, kurie bandė tapti bendrųjų (public) mokyklų mokytojais. Juose dalyvavo 1,800 kandidatų. Egzaminų neišlaikė 60 procentų dalyvavusių. Aritmetikos klausimų neatsakė net 63 procentai, o 30 proc. egzaminuojamų nesugebėjo atsakyti į paprasčiausius skaitymo ir rašymo klausimus. Diktante egzaminatoriai rado daug žodžių, kurių nėra jokiuose

anglų kalbos žodynuose. Po tokių rezultatų buvo nutarta egzaminų klausimus "palengvinti". Tik tuomet dar 260 naujų mokytojų egzaminus "išlaikė".

Daugelis Amerikos miestų, viliodami mokytojus, jau įvedė didesnes algas. Baltimorės valdžia apmoka už butus mokytojams, jei jie dirba pavojuose miesto rajonuose. Los Angeles prideda net 5,000 dolerių mokytojams, kurie be anglų kalbos dar moka ir ispaniškai. Bostono politikai irgi pasiūlė algų priedus naujiems mokytojams, sutinkantiems dirbti prasčiausiose miesto mokyklose. Jauniems kandidatams į mokytojus miestas žada apmokėti mokymosi universitetuose išlaidas, jei jie pažadės ketverius metus dirbti valstijos mokyklose. Mokytojų organizacijos sutinka, kad privilioti į mokytojo darbą jaunimą nelengva, bet įmanoma. Daug sunkiau juos išlaikyti tame darbe.

Keliais sakiniais

• Viceprezidentas Al Gore liepos 23-24 kalbėjosi su naujuoju Rusijos premjeru Sergiejum Kirijenka, kuris jam padaręs gerą įspūdį. Viceprezidentas mano, kad Rusija, gavusi finansinę paramą iš tarptautinių bankų, sugebės įveikti dabartinius sunkumus. Daug blogesnė padėtis Ukrainoje, kur viceprezidentas taip pat buvo sustojęs.

• Japonijoje pasikeitė vyriausybė. Premjeru tapo buvęs užsienio reikalų ministras Keizo Obuchi. Tvarkyti valstybės finansus jis pakvietė buvusį premjerą, liberalų demokratų partijos veteraną – 78 metų amžiaus Miyazawą. Pašto ir telefono ryšių žinybai vadovaus 37 metų Seiko Noda.

• Kirgizijos prezidentas Askar Akajev surengė iškilmingą puotą, kurioje dalyvavo daug aukštųjų svečių ir daugybė sargybinių. Jo sūnus Aidaras vedė Kazachijos prezidento Nursultano Nazarbajev duktę Aliją. Abi kaimyninės tautos kalba panašia tiurkų kalba, abiejose šalyse bando išsigalėti fanatiškos musulmonų grupuotės. Abiejose buvę komunistų vadovai nepaleidžia valstybių vairo iš savo "patyrusių" rankų.

• Indijos ir Pakistano premjerai po ilgesnės pertraukos susitiko Šri Lankos

sostinėje ir daugiau kaip valandą svarstė Kašmyro provincijos klausimą. Šis ginčas, kuris jau yra sukėlęs kelis kaimynų karus, tęsiasi jau 50 metų. Indiją valdo du trečdaliai Kašmyro teritorijos, nors ten gyvena daug musulmonų. Pakistano vyriausybė reikalauja ginčą išspręsti, tarpininkaujant tarptautinei komisijai. Indija su tuo nesutinka, bet kaltina Pakistaną, kad tas siunčia ginklus Kašmyro musulmonams, moko partizanų būrius ir organizuoja riaušes. Nuo 1989 m. įvairiuose susidūrimuose jau žuvo apie 15,500 žmonių. Paskutiniame premjerų susitikime aptarta būsimųjų pasitarimų darbotvarkė. Abu premjerai sutinka, kad Kašmyras yra pagrindinė nesantaikos šaknis. Ją išrovus, santykiai būtų kuo puikiau.

• Jugoslavijos prezidentas Slobodan Milošević Europos Sąjungos diplomatams pareiškė, kad Serbijos puolimas Kosovo provincijoje liepos mėnesį užbaigtas, o albanų sukilėlių gaujos yra išvartytos. S. Milošević sakė, kad jis pasirengęs svarstyti albanų autonomijos klausimus, tačiau negali būti jokių kalbų apie Kosovo nepriklausomybę.

• Irane vyksta įtempta kova tarp liberalo prezidento

Khatami ir fanatikų dvasiškių. Liepos 22 d. Irano parlamentas patvirtino prezidento parinktą naują vidaus reikalų ministrą, tačiau jau kitą dieną dvasiškių teismas nuteisė Teherano miesto merą Karbaschi penkeriems metams kalėjimo ir 60 botago smūgių. Pats meras pareiškė spaudai, kad Teherano teisme vienas musulmonų mula buvo ir kaltintojas, ir teisėjas, ir juries narys. Meras paneigė įvairius kaltinimus, pavadindamas save archaiškos Irano sistemos kankiniu.

• Liepos 18 d. Pietų Afrikos prezidentas Nelson Mandela šventė savo 80-ąjį gimtadienį. Ta proga iš kalėjimų paleista tūkstančiai kalinių. Visiems kaliniams bausmės sutrumpintos šešiais mėnesiais. Mandela pirmąsyk viešai pasirodė su savo naująja žmona Graca Machel. Dalyvavo daug svečių iš užsienio, ypač iš JAV.

• Iš pareigų pasitraukė Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Mike McCurry, kuris kasdien susitikdavo su laikraščių ir televizijos stočių atstovais. Šias pareigas perims jo pavaduotojas Joe Lockhart.

• JAV užsienio reikalų sekretorė Madeleine Albright paprašė norvegų diplomato (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pima klase – \$58 • Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Juozas Žygas

[vairiems Lietuvos pareigūnams ir gal tam tikrai daliai gyventojų rusų kalba gal yra beveik kaip sava. Todėl jie į įvairius rusiškus užrašus net beveik jokio dėmesio nekreipia. Visai kitaip į tai žiūri kitataučiai ir užsieniečiai. Prezidentas A. Brazauskas gana dažnai apie Lietuvos įvaizdį kalbėdavo, bet visai dėmesio nekreipė, kad būtų rodoma derama pagarba valstybinei kalbai. Kuomet Lietuvoje lankiausi 1996 ir 1997 metais, tai užsukus į muziejus, akį rėždavo šalia lietuviškų esantys rusiški užrašai. O kaip kur (gal iš seno įpratimo) rusiški užrašai buvo atspausdinti net stambesniu šriftu.

Kadangi muziejai buvo beveik tušti, neteko pastebėti, kaip kiti reaguoja (rašau apie Vilniaus muziejus ir buvusį Karo muziejų Kaune). Visai kitokia padėtis buvo Gintaro muziejuje Palangoje, kuriame lankėsi vokiečių ekskursija. Jie rodiniais labai domėjosi, tačiau prie jų esančių užrašų negalėjo perskaityti. Žmonės vaikščiojo ir tik pečiais trūkčiojo. Kadangi išskyrus tuos vokiečius, tik aš ir dar pora moterėlių tebuvo, atvykėliai, manydami, kad esu vietinis, pradėjo man priekaištauti: "Kokia čia pas jus tvarka? Ar Lietuva dar tebėra Sovietų

Sajungoje?" Norėdamas greičiau tą kalbą užbaigti, pasakiau: "Nors ir esu lietuvis, bet iš JAV." Dar pridėjau, kad ir mane tokia "tvarka" stebina.

Gintaro muziejus yra viena iš nedaugelio vietų, kuri gali turistus pritraukti. Todėl reikėtų jį plačiau reklamuoti ir tinkamai turistų patogumui parengti. Jau būtų seniai laikas žinoti, kad su rusų kalba Vakaruose mūsų niekas nelaukia. O tokiems darbams, kaip užrašai muziejuose, manyčiau, kad gal būtų galima ir be užsienio investicijų apsieiti.

Kaip sakoma, gėlytė šen – gėlytė ten. Pavyzdžiui, kad ir tokie dalykai, kaip lankytinas vietoves nurodančios rodyklės ir trumpi aprašymai. Turistams tai yra būtina! Praejusiais metais, važiuojant panemunės keliu iš Kauno Jurbarko link, Nemuno šlaitai yra atitolę per 400-500 metrų ir apaugę dideliu mišku. O tuose miškuose yra Veliunos piliakalnis, Raudonės ir Panemunės pilys. Bet jokių rodyklių nepamatys!

Kuomet mano palydovui atrodė, kad privažiavome keliuką, vedantį į Raudonės pilį, pasukome į jį ir pradėjome kilti aukštyne į šlaitą. Beveik iki viršaus privažiavus, viduryje kelio gulėjo didžiulis akmuo. Automobilui apsisukti vietos nebuvo, o stačiai žemėjantis keliukas – dar ir vingiuotas. Argi taip jau sunku prie to keliuko išpėjančius ženklus pastatyti, o kitur – rodykles prikalti?

Nors ir be rodyklių, bet

abi piliis suradome. Tačiau ir prie jų ir vėl jokios lentos su aprašymu nėra. Prie Raudonės pilies sutikome didelę vokiečių ekskursiją, kurios nariai po medžiais sėdinėjo. Prie pilies nei suoliuko, nei jokių patogumų nebuvo!

Tačiau bene įdomiausia buvo, kuomet į Vilnių sugrįžęs, apie tai papasakojau savo pažįstamai akademikei, dirbančiai institute, leidžiančiame ne tik mokslinius, bet ir informacinius leidinius. Pasakiau jai apie tokį apsileidimą ir netvarką. Išgirdusi mano priekaištus, ji tik ironiškai pasišaipė: "Ponui, matote, reikia visokių rodyklių ir patogumų..." Kol taip į turizmą bus žiūrima, tai iš jo pajamų Lietuva neturės!

Dabar dar trumpai apie Gintaro muziejų. Mano sūnus krikšto dukra ir jos draugė – gal ketvirtos kartos lietuvaitė, lietuviškai beveik nemokanti, gegužės viduryje lankėsi Lietuvoje. Grįžusi ji man paskambino ir papasakojo, kaip vargo Gintaro muziejuje, vertėjaudama savo draugei. Sakė, parašyk į spaudą, kodėl tebėra tie rusiški užrašai, o nėra angliški?

Netrukus į Čikagą atvyko Lietuvos Kultūros ministras Saulius Šaltenis. Kuomet jam apie tai pasakiau, tai jis tarė:

– Negali būti, negali būti!

O padėjėja aiškino:

– Yra angliški ir vokiški užrašai!

Vis tik esu linkęs tikėti saviškiams, o ne valdžios pareigūnams, kurie pasitikėjimo dar neišsigijo!

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Terje Larsen pagalvoti, ką būtų galima padaryti su Haičio valstybėle, kurioje Amerika bandė įvesti demokratinę sistemą. Žmonių rinktas prezidentas Jean-Bertrand Aristide, kurį buvo pašalinę kariškiai, 1994 m. sugražintas į šias pareigas JAV vadovaujamose kariuomenės pagalbos. Pasibaigus kadencijai, Aristide dar norėjo prezidentauti toliau, bet demokratinio principų vardan jis buvo priverstas pasitraukti. Sakoma, kad jis galės vėl kandidatuoti 2000 metais.

Prezidentą Haiti turi. Trūksta šešių ministrų. Valstybė neturi jokio biudžeto, o bedarbystė siekia 60 proc. Žydėte žydi kyšininkavimas, smurtas ir nusikalstamumas. Balandžio mėnesį teko rinkti 9 senatorius, tačiau balsavos 5% rinkėjų. Niekas nežino, ką reikia su tokia valstybe daryti. Norvegias Terje Lar-

sen sugebėjo praveisti Izraelio ir palestiniečių taikos susitarimą. Gal jam pavyktų įvesti nors šokią tokią tvarką ir Haičio valstybėlėje?

• Karščiai ir sausra šešiose valstijose privertė JAV prezidentą B. Clintoną paskelbti jas pavojaus zona. Texas valstijoje nuo karščio žuvo 47 nelegalūs imigrantai, bandę pereiti krūmais apaugusias dykumas. Federalinė vyriausybė nutarė sušelpiti nuo sausras nukentėjusius ūkininkus, netekusius medvilnės ir kukurūzų derliaus.

• Kampučijos parlamento rinkimuose dalyvavo apie 5 milijonai balsuotojų. Balsavimus stebėjo 678 užsienio valstybių atstovai. Visoje šalyje buvo 11,600 balsavimo būstinių.

• Nors Sudane jau trys mėnesiai nebevyksta šiaurės ir Pietų pilietinis karas, dar

daug žmonių pietinėse provincijose miršta iš bado. UNICEF agentūra skelbia, kad dviems milijonams žmonių tučtuojau reikia suteikti paramą maisto produktais.

• Liepos 20 d. Kipro salos turkai paminėjo sukaktį nuo 1974 metais įvykusio turkų įsiveržimo į Kipro salą. Minėjime dalyvavo ir Turkijos lėktuvai. Tuo tarpu Kipro graikų bažnyčiose vyko pamaldos, skambėjo varpai. Buvo prisiminti 5,000 žmonių, žuvusių ar dingusių to antpuolio metu.

• Prancūzijoje dvi dienas su oficialiu vizitu viešėjo Sirijos prezidentas Hafez Assad, nematęs Paryžiaus jau 22 metus. Jis kaltino Izraelį taikos derybų apsunkinimu, pastebėdamas, kad Izraelis bando diktuoti taikos sąlygas, neatsižvelgdamas į kitų interesus.

Redaktoriaus skiltis

SUNKIAUSIAI NYKSTANTIS IŠALAS

Stebint pastarojo meto tarptautinius įvykius pasaulyje, o ypač tuos, kurie turi įtakos Baltijos valstybėms, labai gerai matyti, kad didžiausią pavojų joms tebekelia imperinė ideologija. Komunistinės grupuotės, taip ir nesulaukusios nei teisinio, nei visuotinio moralinio pasmerkimo, praėjus keleriems metams po imperijos subyrėjimo, susitelkė ir vėl bando diktuoti pasauliui savo valią. Jos vėl reikalauja naujų paskolų ir rengia naujas karines "doktrinas".

Iki šiol neišvardinti ir nepatraukti baudžiamojon atsakomybės pagrindiniai sausio 13-osios ir Medininkų žudynių organizatoriai. Nenu-teistas nė vienas Rainių žudynių sumanytojas ir budelis. Joks atsakomybės šešėlis iki šiol nekybo virš asmenų ir institucijų, organizavusių masinę lietuvių, latvių ir kitų tautų naikinimą nuo pat pirmųjų okupacijos dienų. Bandymai išskelti "tribūną" siautėjimą apsiribojo vieno kito penktarūšės svarbos nusenusių niekšo pagąsdinimu ir galų gale pavirto įžuliu pasityčiojimu iš jų aukų. M. Burokevičiaus ir jo sėbrų byla labiau primena vilkinimą, negu tikrą procesą.

Neseniai buvo pranešta, kad dėl pokaryje padarytų nusikaltimų lyg tai ruošiamasi teisti kažkokį "tribūną", pagarsėjusį savo žvėriškumu Kaišiadorių apylinkėse. O kur bylos tiems, kurie visa tai užsakė ir organizavo, kurie siuntė prieš beginklius žmones tūkstantinius "garnizonus"? Kas ir kada iškels bylas 1941 m. birželio 14-osios ir pokarinių trėmimų užsakovams? Kas nuteis tuos, kurie sudarkė daugelio tautų likimus, į užgrobtas valstybes priveždami šimtus tūkstančių kolonistų, išviliotų iš gimtųjų vietų ir įtikintų, kad jiems pavedama ypatinga komunizmo įtvirtinimo misija. Kas susumuos ir atskleis visam pasauliui, kokia grėsmė kyla dabar iš nuožniausios – ko-

munistinės tironijos?

Išgirdę panašius klausimus, atsakingi Lietuvos pareigūnai labai mėgsta aiškinti, kad pasaulis esąs abejingas, kad visa tai – tik praeitis. Dar pridėdama, kad panašių bylų kėlimas neatitinka "geros kaimynystės santykių" ir gali apsunkinti šiandieninius ūkinius ryšius. Tokie atsakymai yra ne kas kita, kaip gryniausią demagogiją. Nėra ko tikėtis, kad valstybės, tiesiogiai nepatyrusios bolševikinio teroro, imtų skatinti Baltijos tautų vadovus pradėti šių bylų nagrinėjimą arba pačios už juos šį darbą atliktų. Niekas kitas už mus to nepadarys.

Nors istorikai ir pasipriešinimo judėjimo veteranai jau sukauptę daugybę faktų apie kraują stingdančius nusikaltimus (jų pakaktų keliolikai "niurnbergų"), tačiau nei jų teisinis nagrinėjimas, nei pasaulio tautų supažindinimas su šia medžiaga net neprasidėjo. Kartkartėmis šmėkštelėjusios žinutės apie pasiūlymus sudaryti tarptautines komisijas 1939-1991 metų nusikaltimams apibendrinti, iš tikrųjų labiau primena neapibrėžtus pasamprotavimus arba tiesiog "akių muišinimą". Užtenka kokiam nors imperininkui garsiau nusikeikti ir pagrasinti, kai visos kalbos apie atpildą nusikaltėliams vėl ilgam nutyla. Vėl kalbama tik apie šių dienų nesutarimus, nenurodant jų kilmės ir toli siekiančių revanšistinių užmačių grėsmės.

Kuris iš Baltijos valstybių dabartinių vadovų išdrįs prabilti apie visą tiesą? Kuris sutelks pakankamas visuomenės jėgas, mokslininkus ir teisės specialistus šiam labai sunkiam, bet neatidėliotinam uždaviniui? O gal (imperininkų džiaugsmui) ir toliau apsiribosime ginčais dėl naftos, Būtingės ir kažkieno pakištų pliuozalų apie vizas? Rengsime "bado akcijas" ir rašinsime protesto notas?

LIETUVOS VAIKAI

(Tęsinys. Pradžia - 23 nr.)

Visą kelią verkiau. Ašaros tuoj pat sušaldavo ant skruostų. Stengiausi neverkti, bet negalėjau: buvo labai gaila palikti mamą, seserį ir visus mūsų vargšus sergančius, išsekusius ir alkanus tremtinius.

"Izoliatorius" buvo nedidelė ligoninė, įrengta jūrtoje. Buvo atgabentos net dvi dezinfekavimo kameros. Tačiau jose net utėlės nežūdavo. Man atrodė, jog pasišildžiusios jos dar labiau dauginosi, nes tų kamerų iki reikiamos temperatūros buvo neįmanoma įkaitinti, nors vargšai tremtiniai atnešdavo ir nemažai kuro.

Gydytojas Isakovas, viską sutvarkęs ir šiaip taip surinkęs reikiamą personalą, paskyrė mane dirbti felčere, o pats vėl išvyko. Šalimais esančioje jūrtoje apsigyvenome visi "izoliatoriaus" darbuotojai. Be manęs dirbo dar dvi sanitarės ir virėja. Visos jos buvo suomės. Maistui mus jau neblogai aprūpino. Turėjome žuvies, duonos ir pakankamai kruopų. Pavalgę buvo ne tik ligoniai, bet ir mes pradėjome po truputį atsigauti.

Vasaros pradžioje, likvidavus epidemiją, išvažiavau į Bikų-Misą, kur gyveno gana daug lietuvių tremtinių. Pradėjau dirbti ambulatorijoje. Jai vadovavo laikinai atvykęs iš Novosibirsko jau senyvo amžiaus profesorius (gaila, kad pamiršau jo pavardę). Jis paskyrė mane dirbti į vaistinę. Tai buvo mažutis kambarelis, kuriame išfasuodavau vaistus, gamindavau nesudėtingas mikstūras. Profesorius mane labai globojo, supažindino su farmakologija. Davė ir literatūros, kurią aš laisvalaikiu studijavau. Pradžioje jis kasdien mano darbą patikrindavo, o vėliau jau leido dirbti savarankiškai. Ambulatorija buvo mažutė, panaši į "vištų namelį" kaimo centre.

Ten dirbdama iš lietuvių sužinojau, kad iš lagerių daug vyrų išvežta į Sverdlovsko kalėjimą. Tarp jų lyg tai esąs ir mano tėvelis. Tad ir ryžausi parašyti jam laišką. Jis buvo maždaug tokio turinio:

"Brangusis Mūsų Tėte. Nesirūpink, mes visos trys esame gyvos, sveikos ir sočios. Rūpi tavo sveikata. Kaip nors išsilaikyk, dėl mūsų visai nesirūpink, nes mums čia gerai." Šiaip taip gavau voką, ant kurio užrašiau "Sverdlovsko kalėjimas" ir tėvelio pavardę. Na, panašiai, kaip "Seneliui, į kaimą". Deja, laišką rašiau 1943 metų pavasarį. O tėvelis buvo sušaudytas 1942 metų gruodžio 10 d.

Elena-Aldona
Endziulaitytė-Pivoriūnienė

Pasibaigus ledonešiui, į Bykov-Mysą pavyko persikelti ir mamai su Danute. Apsigyvenimui gavome kambarį su nedidele virtuvele. Joje jau buvo išmūryta ir viryklė. Turėjome ir žibalinę lempą, nes atsirado žibalo. Tame kambaryje gyvenome mes trys, Lydija Dargužienė ir Pranaičių keturių asmenų šeima. Vėliau į Bykov-Mysą atvyko mano draugė Irutė Stankūnaitė-Balčiūnienė. Kadangi ji neturėjo kur gyventi, tai dar ir ją čia apgyvendinome. Po kiek laiko mūsų salygos dar pagerėjo: persikraustėme į medinį baraką. Čia turėjome kambarį su virykle, bet gyvenome tik šešiese t.y. mes trys, Lydija Dargužienė, Stasė Cicėnienė ir jos sesuo Janina.

Dirbau kurį laiką vaikų darželyje auklėtoja, po to ligoninėje med. seserimi. Ačiū direktoriui Suchanovui Valentinui Nikolajevičiui, kurio dėka mama įsitaisė dirbti raštinėje. Sesuo Danutė žvejojo. Šiek tiek apie V. Suchanovą. Jis – 1937 metų kalinys, buvo reabilituotas ir tiesiai iš lagerio atvežtas dirbti į Bykov-Mysą. Jis mus, visus tremtinius labai užjautė. Niekas tada jau nebedraudė parsinešti į namus pagautą žuvį. Tad buvome jau ir pavalgę, nes šiaurės žuvis – riebi ir maistinga.

Sako, kad nereikia tikėti sapnais. O štai, sapnuoju, kad ant tvoros užskridę gieda du dideli, ryškiai raudoni gaidžiai. Po kelių dienų vidurnaktį užsidegė mūsų barako stogas. Tai buvo pačiame 1944 metų viduržiemyje. Lauke siautė pūga. Įsispyrę į veltinius, užsimetę šimtasilės ("fufaikas"), išbėgome į lauką. Savo menką mantą suspėjome išsinešti. Tiesa, liko medinės sukaltos lovos, stalias ir šiekie tokie rūbai.

Lauke staugė vėjas, siautė pūga, o visas barakas degė. Žmonės bandė gesinti sniegu, bet ką tu užgesinsi, neturėdamas vandens ir dar siaučiant pūgai. Barakas sudegė. Kiek atsimenu, visi žmonės išsigelbėjo. Netoliese buvo "žuvų perdirbimo gamyklos" ("rybzavodo") raštinė. Suėjome visi į ją ir susėdome ant savo ryšulių. Lauke vis siautė pūga, šaltis siekė –40° –50° (pagal Celsijų). Raštinėje apšilome. Taip ir išsėdėjome kelias paras, krimsdami sausą duoną. Visas mūsų kambario gyventojas pasisiūlė priglauti lietuvių šeimą. Jų pavardę, atrodo, buvo Vitašai (teatleidžia man tie geri žmonės, kad tiksliai nebeatsimenu jų pavardės).

Vitašas dirbo darbų vykdytoju prie statybų. Šeima didelė: trys sūnūs ir mažutė duktė – Regina. Jie turėjo kambarį ir virtuvę. Pas juos įsikraustėme dar ir mes šešios. Gulėjome ant grindų, bet buvome laimingos, nes turėjome jau šokią tokią pastogę. Ačiū tiems geriems ir nuoširdiems lietuviams. Po poros savaitių gavome kambarį kitame barake. Gyvenome čia jau keturiose t.y. mes trys ir Lydija Dargužienė. Po truputį pradėjome atsigauti, badauti nebereikėjo.

Iš Amerikos, per Tiksi uostą pradėjo iplaukti maisto produktai. Atsirado amerikiečių konservai, dešra 1900 metų gamybos, statinėse užpilta taukais ir puikiais silaikiusi. Tokią ir dabar mėlai suvalgyčiau. Atsirado sausos pieno, sausų kiaušinių miltelių ir džiovintų daržovių bei vaisių. Visą parduodavo, pateikęs maisto korteles, normuotai, bet tai jau buvo vis šis tas. Gavome ir amerikoniškos "khaky" bei flanelinės medžiagos. Tad pasisiuvome sau išėiginius drabužius. Tuo metu Bykov-Mise buvo užbaigta klubo statyba. O mes juk buvome jauni, norėjosi pašokti ir padainuoti. Tad susiburdavome visas lietuvių jaunimas klube. Mokytojas A. Vaitkevičius (nors p. Merkienė savo prisiminimuose rašo, kad Šukaitis, o gal net ir abu, tiksliai neatsimenu) dirigavo chorui. Dainavome lietuviškas dainas: "Ant kalno mūrai" ir kitas. Ypač neblogai mums sekėsi dainuoti "Karvelėli mėlynasai". Turėjome ir solistę Birutę. Atrodo, jos pavardė buvo lyg ir Stasiulytė, vėliau Dailydienė. Ji turėjo labai gražų ir malonų balselį, tad šią dainą dainavome itin puikiai. Šokome net tautinius šokius, kuriems vadovavo Valė Damašienė. Mūsų Lydija Dargužienė ir Gailutė Pranaitytė-Katilienė buvo šokėjos. Turėjome ir orkestrėlį, vadovaujamą A. Vaitkevičiaus. Adė Černeckis grojo trūba, A. Srašenis – smuiku, pats A. Vaitkevičius – bajaranu. Po programos, mes, jaunimas, šokdavome. Čia arčiau vieni su kitais susipažinome, pradėjome draugauti.

Persikėlė gyventi į Bykov-Mysą ir Černeckių šeima. Susitikome ten su p. Putviene-Putvinskiene su dviem dukterimis, p. Merkienę su dukromis Rita ir Alma bei sūnumi. Palaipsniui į Bykov-Mysą suplaukė ir didelė dalis išbadėjusių mys-mastachiečių.

PASAULIS IR LIETUVA

* **PIRMASIS SPRENDIMAS.** Vokietijos pirmos instancijos teismas patenkino Estijos ieškinį dėl SSRS pasisavinimo Estijos ambasados pastato Berlyne sugrąžinimo teisėtam savininkui. Dabartiniai Estijos ambasados "savininkai" privalo palikti pastatą iki rugsėjo 30 dienos. (BNS)

* **GRASINIMAI.** Rusijos naftos kompanija "Lukoil" planuoja naujas Rusijos naftos ir jos produktų eksporto schemas. "Lukoil" ir kitos Rusijos naftos kompanijos savo politiką kreips Baltijos vamzdyno sistemos, kuri veiks per Leningrado srities Primorsko terminalą arba per Suomijos uostą Porvo, sukūrimui. Taip kompanija atsiliepė į Lietuvos susitarimą su JAV kompanija "Williams". "Šaltinis" "Lukoil'e" pranešė, kad kompanija svarsto galimybę įsigyti dalį naftos terminalo Latvijos Ventspilyje akcijų. (INTERFAX-ANI)

* **SLEPIA ŽUDIKUS.** Lietuvos generalinio prokuroro pavaduotojas K. Betingis 7-ųjų susidorojimo su Lietuvos pasienio tarnyba Medininkų poste 1991 m. liepos 31 d. minėjimo proga pasakė, kad Rusija iki šiol nerodo noro išaiškinti žudikų, besislepiančių Rusijoje, asmenybes. (INTERFAX)

* **ŠNIPINĖJIMAS.** Rusijos Užsienio žvalgybos tarnybos direktoriaus spaudos sekretorė Tatjana Samolis interviu "Interfax'ui" pareiškė, kad Lietuvos Saugumo tarnybos vadovo Mečio Laurinkaus teiginiai apie Rusijos specialiųjų tarnybų veiklos Baltijos valstybėse suaktyvėjimą yra nepagrįsti. T. Samolis pastebėjo, kad M. Laurinkus nepateikė jokių jo žodžius patvirtinančių įrodymų. Tačiau ji atstovė pažymėjo, kad Rusija Baltijos valstybes traktuoja taip pat kaip ir kitas šalis, su kuriomis nepasirašyti susitarimai dėl abipusio žvalgybinės veiklos nevykdymo. (INTERFAX)

* **VILKINA SIENŲ SUTVARKYMĄ.** Latvijos Užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretoriaus pavaduotojas Aivis Ronis interviu BNS pasakė, kad, jeigu Rusija ir toliau rodys nenorą spręsti Latvijos ir Rusijos sienos sutvarkymą, Latvija kreipsis konsultacijų į Europos Sąjungos šalis ir galbūt vienašališkai pažymės sieną. (BNS) Jis apkaltino Rusijos Užsienio reikalų ministeriją piktavališkai trukdant galutinai patvirtinti sutartį dėl dviejų valstybių sienos. Pasirašyti šią sutartį yra tarptautinis Rusijos įsipareigojimas. (DPA)

* **SIENA SU GUDIJĄ.** Latvijos URM paragino Baltarusiją atnaujinti derybas dėl valstybinės šių šalių sienos demarkavimo. Latvija techniškai jau pasiruošusi įrengti sieną su Baltarusija ir tikisi, kad Baltarusija išspręs finansines problemas, trukdančias dvišaliai sienos demarkavimui. (BNS)

* **MASKVOS MERO REIKALAVIMAI.** Maskvos meras Jurij Lužkov susitikime su Rusijos sostinės aukštųjų mokyklų rektoriais pareiškė, kad jose turi būti išsaugotos kvotos rusakalbiams studentams iš NVS ir Baltijos šalių. Pasak J. Lužkovo, rusų kalbos naudojimo ir rusų kultūros erdvės išsaugojimas po SSRS žlugimo yra istorinis Rusijos Federacijos uždavinys. (BNS/INTERFAX)

* **PASKOLOS.** Pasaulio bankas pritarė kreditų suteikimui Tadžikistanui, Latvijai ir Turkijai. Tadžikistanui skirta 50 mln. dolerių, kurie bus panaudoti ūkio reformų programos įgyvendinimui. Latvija gaus 10,5 mln. dolerių, skirtų žemės ūkio vystymui, o Turkijai bus suteikti 4 mln. dolerių. (DPA)

* **RUSŲ NUOMONĖ.** Rusijos Tarptautinių sociologinių tyrimų centro duomenimis, 82% apklaustųjų pareiškė, kad norėtų matyti Rusijos parduotuvėse daugiau produktų, importuotų iš Baltijos valstybių. 75% išreiškė norą pailsėti Baltijos valstybių kurortuose. (BNS)

* **GUDIJOS GYVENTOJŲ NUOMONĖ.** Net 62 procentai Minsko gyventojų pasisakė už prezidento rinkimus jau kitais – 1999 metais ir tik 20 procentų – už rinkimus 2001 metais. 49 procentai Minsko gyventojų visiškai arba dalinai pritarė Europos Sąjungos sprendimui neišduoti vizų aukštiems Baltarusijos pareigūnams po to, kai Baltarusijos valdžia nutarė iškraustyti Vakarų šalių diplomatus iš jų rezidencijų Minsko Drozdų rajone. (BELAPAN)

* **NAIKINA NEPRIKLAUSOMYBĘ.** Gudijos (Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka interviu Rusijos laikraščiui "Pravda-5" pareiškė, kad Rusijos, Baltarusijos ir Ukrainos susijungimas – neišvengiamas. Jis išreiškė viltį, kad labai greitai Rusijos ir Baltarusijos sąjungos Parlamentinis susirinkimas priims įstatyminius aktus, kuriais bus įteisinta bendra Sąjungos pilietybė. Kalbėdamas apie ekonomiką, A. Lukašenka tvirtino, kad Baltarusijoje – patys didžiausi pramonės augimo tempai Europoje. (INTERFAX)

* **VOKIEČIAI KARALIAUČIAUS KRAŠTE.** Kaliningrado srities migracijos tarnybos vadovas Piotr Popov pranešė, kad šiuo metu srityje gyvena 120 tūkst. asmenų, persikėlusius iš Kazachstano, Uzbekistano ir kitų Azijos respublikų. Daugelis jų – vokiečiai. Pasak pareigūno, šie asmenys nenori tapti Rusijos piliečiais ir laiko save politinę jėgą. (BNS)

2-OJI PASAULIO JURBARKIŠKIŲ SUEIGA

Henrikas Stasas

"Jurbarkas žino, koks jis norėtų būti. Tvarkingas, šviesus, puošnesnis. Jaunos šeimos turėtų būti gausesnės, o žmonių veidai – giedresni". Taip samprotavo Jurbarko meras Aloyzas Zairys rajono laikraštyje "Šviesa" paskelbtame straipsnyje "Jurbarkas jūsų laukia". Šios mero mintys lyg ir išpėjo atvykstančius, kad Jurbarkas dar nėra pilnai susitvarkęs ir atsigavęs po ilgų okupacijos metų. Tačiau kiekvienam, kuris ten yra gimęs ar augęs bei praleidęs dalį savo gyvenimo, Jurbarkas išliko neužmirštas, artimas ir mielas. Čia atvykęs, kiekvienas sugrįžta į laimingas savo vaikystės dienas, kiekvienas randa ką nors, primenančio jaunystę: ar tai būtų vasaros žalumoje skęstantis Mituvos vingis, ar vandenyje atsispindintis palinkęs medis, ar galiausiai tas nepajudinamas, apsamanojęs, parke nuo amžių tūnantis Jurbarko "Puntukas".

Aišku, Jurbarkas dabar jau yra ir kitoks, nes čia, kaip ir visoje Lietuvoje, laiko tėkmė – labai aiškiai jaučiama. Pakito ir žmonių gyvenimo būdas, jų charakteris. Tik viena Jurbarkui būdinga žymė dar ir šiandien – labai ryški. Tai, nežiūrint visų sunkumų ir nepriteklių, veržimasis į kultūrą ir šviesą. Ši istorinė jurbarkiečių žymė skatino šio miesto ir apylinkių žmonių dvasinį gyvenimą ir kūrybingumą. Tokie veiksniai, kaip teatras, literatūriniai renginiai, koncertai, meno parodos, sakyčiau, tapo jurbarkiečiams beveik kasdieniniu reiškiniu. Jurbarko veikia net trys teatro kolektyvai: K. Glinskio jaunimo teatras, teatro trupės "Mituva" ir "Šypsėnos". Šie trys kolektyvai jungia net 1400 dalyvių. Labai aktyvūs dailininkai, ypač tautodailininkai, kurie dažnai rengia savo darbų parodas. Į Jurbarko kultūrinį gyvenimą gana tvirtai įsijungė St. Šimkaus muzikos mokykla. Be to, Jurbarkas rengia tarptautines dailininkų stovyklas Lietuvoje ir net Danijoje. Ši kultūrinė veikla turi nemažą įtaką gyventojams: ji praturtina jų dvasinį pasaulį.

Jurbarkiečių sueigos dienomis atvykęs į šį miestą, iš karto patenki į šventišką ap-

linką, pajunti šventės nuotaką. Tomis dienomis daugelis namų puošiasi Lietuvos valstybės vėliavomis, atvykusius sveikina gražūs, virš gatvių iškelti transparantai ir daug kitų ženklų, rodančių, kad miestas pasiruošęs švęsti net tris dienas.

... Iš Kauno romantišku panemunės keliu netrukus pasiekėme pirmuosius Jurbarko pastatus – viešbutį "Jurbarkas" ir greta jo esančius Kultūros rūmus. Užsiregistravę juose, gavome šventės programą, viešbučio kambario raktus ir visas reikiamas žinias. Kaip ir pirmos sueigos metu, taip ir šiomet viešbutis, tris kartus per dieną tiekiamas maistas bei kelionė autobusu svečiams buvo suteikta nemokamai.

Netrukus įvyko oficialus sueigos atidarymas. Jis prasidėjo vėliavos pakėlimu savivaldybės aikštėje. Pagal programą vakare buvo numatyti kiti renginiai, kurie vyko Kultūros rūmuose. Pirmiausia čia buvo galima apžiūrėti kraštiečių kūrybos ir kraštotyros darbų parodą. Šalia jos – kraštiečių dailininkų paroda su išpūdingais ir vertingais meno kūrinių. Kultūros rūmų didžiojoje salėje įvyko suvažiavusiųjų susitikimas, pavadintas "Jurbarkas ir jurbarkiečiai". Įžanginį žodį tarė miesto meras Aloyzas Zairys, kuris pirmiausia labai nuoširdžiai pasveikino susirinkusius ir padėkojo šios, jau tradicine tampančios sueigos rengėjams bei talkininkams. Jis taip pat padėkojo visiems, kurie nepamiršo kelių į tėviškę, nori ją matyti gražesnę ir savo darbais prie to prisideda. "Kito kelio, be aktyvaus buvimo čia, nei jums, nei mums nėra", – pastebėjo meras. Palinkėjęs šventiškos nuotaikos ir gerų prisiminimų, jis užleido sceną meno grupėms.

Šioje vakaro dalyje išvydome dainų ansamblius, tautinių šokių grupes, solistus, poezijos deklamuotojus ir kt. Čia taip pat buvo sudaryta proga ir kiekvienam svečiui pasakyti trumpą kalbą, pasidalinti prisiminimais iš Jurbarko praleistų jaunystės dienų. Nors ši programos dalis ir buvo ilgoka, tačiau gana spalvinga ir nuotaikinga. Jai pasibaigus, visi buvo pakviesti į rūmų antrąjį aukštą, kur vyko vaišės, dainos, šokiai ir bendravimas, užtrukęs net po vidurnakčio.

Birželio 27-osios rytą rajono savivaldybės salėje įvyko konferencija "Jurbarkas: istorija ir dabartis." Vietos istorikai gana plačiai palietė Jurbarko istoriją nuo jo įkūrimo iki šių dienų. Net du šalti-

niai kalba apie šio miesto kilmę: pagrįsti legendomis ir besiremiantys istorijos faktais. Legenda byloja, kad Jurbarką įkūrė Palemono sūnus Barkas. Sujungus upės ir įkūrėjo vardus atsirado miesto pavadinimas – Jurbarkas. Tačiau istoriografija Jurbarko vardą sieja su kryžiuočių piliimi Georgenburg, čia pasta-

tytu 1259 metais. Šie metalai laikomi tikrąja miesto įkūrimo data.

Po istorijos paskaitų kalbėjo miesto meras ir kiti Jurbarko gyvenime aktyviai dalyvaujantys asmenys. Jie daugiausia dėmesio skyrė ekonomikos rūpesčiams ir švietimui. Daug kas pasisakė apie švietimo reikalus, nes

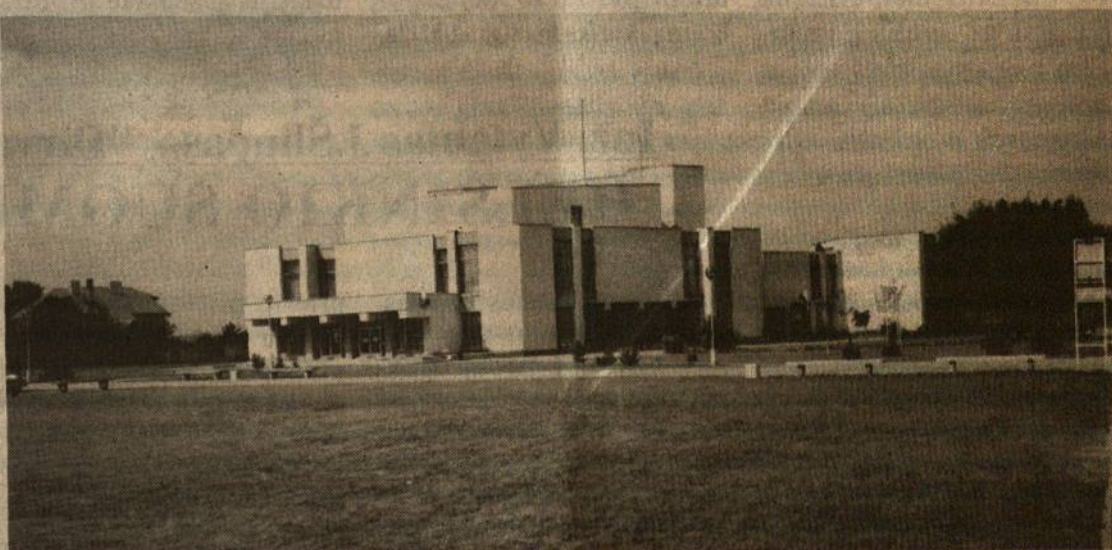
jaunimo ugdymo sistema šiuo metu pergyvena nelengvą reformų laikotarpį.

Po pietų likusi dienos dalis buvo skirta Jurbarko A. Giedraičio-Giedriaus gimnazijos 80-mečio minėjimui. Ši vienmetė su Lietuvos respublika švietimo įstaiga suvaidino reikšmingą rolę.

(Tęsinys – kitame numeryje)

Bendras Jurbarko – miesto prie Nemuno vaizdas.

Jurbarko Kultūros rūmai.

Jurbarko A. Giedraičio-Giedriaus gimnazijos rūmai, prie kurių susirinko 72 laidų abiturientai.

Autoriaus nuotraukos

Trumpi pranešimai

SIŪLYKITE KANDIDATUS ŽURNALISTO PREMIJAI

JAV Lietuvių bendruomenės Kultūros tarybos pirmininkės Marijos Remienės pavedimu sudaryta komisija, kuriai pavesta apsvarstyti kandidatus, pristatytus 1998 metų premijai už žurnalistinę veiklą. Komisijos pirmininkas – Juozas Žygas, nariai – Juozas Baužys ir Aldona

Šmulskštienė. Visus lietuviškos spaudos bendradarbius ir skaitytojus prašome siūlyti kandidatus. Jie turi atitikti dvi sąlygas: gyventi JAV ir bendradarbiauti JAV lietuviškoje spaudoje. Siūlant reikia bent trumpai raštu apibūdinti siūlomą asmenį ir jo žurnalistinę veiklą. Pasiūlymus

siųskite iki spalio 1-os d. (pagal pašto antspaudą) šiuo adresu: J. Žygas, 9604 S. Karlov Ave. Oak Lawn, IL 60453.

Premijų įteikimo šventė įvyks šiomet, per Padėkos dieną Cleveland, Ohio. Premijos mecenatas: Lietuvių fondas. J. Ž.

KASPUČIŲ IR PETRONIŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Birželio 6 d. į Šv. Kazimiero bažnyčią, o vėliau į baltomis ir rausvomis rožėmis išpuoštą Tautinių namų salę susirinko per šimtą kviestinių svečių, kad drauge su Kaspučiais ir Petroniais pasidalintų didžiuoju šeimos džiaugsmu – būtų liudininkais Dainos ir Virgiliaus Kaspučių pirmgimės dukrelės krikštynose. Krikšto sakramentą mažajai Ninai Gabrielai suteikė devyniasdešimtuo- sius amžiaus metus baigiantis prelatas Jonas Kučingis. Savo mamytės Dainos krikšto rūbeliais pasipuošusių būsimąją krikščionę prie altoriaus nešė tėveliai ir krikšto tėvai – Dainos draugė Dana Dabšienė ir Virgiliaus pusbrolis iš Čikagos Gintas Zaranka. Be vietinių svečių šioje šventėje dalyva- vo Virgiliaus mama Elena Kasputienė, brolis Edmun-

das su sūneliu Vytuku, brolis Rimas, sesuo Audra su suža- dėtiniu Bob Coppes – visi iš Detroit, MI., Virgiliaus krikš- to tėvai Virginija Gunderson iš Washington ir Jonas Kas- putis iš Connecticut, Dainos giminės: tėveliai Julija ir Jo- nas Petroniai, brolis Dainius, krikšto mama Salomėja Ša- kienė – visi iš Los Angeles bei krikšto tėvelis Justinas Rasa iš Las Vegas.

Puikiai nusiteikę ir ska- niai vaišinami svečiai ilgai užsibuvojo šioje iškilioje ir džiaugsmingoje šeimos šven- tėje. Abu – Daina ir Virgilius – gražiais žodžiais padėjo susirinkusiems. Ypatingai jautriai Daina prisiminė uošvį Alfonsą Kasputį, mirusį prieš dvejus metus. Papasakojo, kad po laidotuvių jo prisimi- nimui pasodino kamelijos krūmą, kuris, nors gražiai ža-

Iš kairės: Julija Petronienė, Daina Kasputienė, Ninutę laiko krikšto tėvai – Dana Dabšienė ir Gintas Zaranka, o tarp jų – prel. Jonas Kučingis, Virgis Kasputis, Ele- na Kasputienė ir Jonas Petronis.

liavo, bet iki šio pavasario niekad nežydėjo. Kovo – Ni- nutės gimimo – mėnesį visas krūmas apsipylė žiedais. "Mes žinom", – susijaudinusi kalbėjo Daina, – "kad jis džiaugiasi anūkele ir yra su mumis".

Metų tekmėje prelatas Jonas Kučingis yra krikštijęs Juliją Petronienę, Dainą Pet- ronytę ir dabar jų anūkę bei dukrelę Ninutę. Be to, prie to paties altoriaus sutuokė Juliją ir Joną Petronius, Dainą Pet- ronytę ir Virgilių Kaspučius.

Taigi garbusis Šv. Kazimiero parapijos Klebonas Emeritus savo palaiminimą suteikė jau trečiai Petronių genties kar- tai. Ilgiausių metų!

Rūta Sakienė

Inž. Vytautas J.Šliupas – "Dirvai" iš Krokuvos: HELSINKIO SUOMENLINNA

Ir vėl atlieku kasmetinę, jau tradicine tapusią kelionę į Lietuvą. Tačiau su žmona nu- tarėme, prieš pasiekdami Vil- nių, savaitę paviešėti garsio- joje istorinėje Krokovoje, ap- lankyti Jogailos vardo (Ja- giellonian) universitetą, pa- matyti, kas ten sukaupia apie Lietuvos praeitį, išsiaiškinti, ką senojoje lenkiškoje emig- rantų spaudoje galėčiau rasti apie savo tėvą.

Iš Kalifornijos skridimas į Rytų Europą patogias per Suomiją. Didžiulis MD- 11 "FinnAir" trimotoris iš San Francisco skrenda ten net keturis kartus per savaitę. Praskriejęs virš Kanados Hudson Bay ir Grenlandijos, lėktuvas per 11 valandų pa- siekia Helsinkį. Po to, daug kas priklauso nuo to, kur no- rite skristi toliau. Jeigu į Lie- tuvą, tai Suomijos sostinėje net nakvoti nereikia: "Lietu- vos avialinijos" keleivius pa- siima ir po nepilnų 2 valandų jūs – jau Vilniuje. Mudviems skrendant pirmiausia į Lenki- ją, teko pernaktoti, bet Finn- Air patalpino į patogų "Inter- Continental" viešbutį pačia- me Helsinkio centre.

Kadangi turėjome laisvą popietę, tai norėjosi pamatyti ką nors naujo, ko dar nebuvo- me matę. Sužinojome, kad šiais 1998-tais metais Helsin- kio Sveaborg/ Suomenlinna švęs 250-ąsias metines ir jau ruošiasi didžiuliam turistų antplūdžiui. Sėdę į tramvajų, nuvykome iki uosto, o iš ten keleiviniu laivėliu per 15 mi- nučių pasiekėme ir tą šešių uolingų salų kompleksą.

Prieš du šimtus penkias- dešimtį metų tuolaikinė Šve- dų – Suomų karalystė pajuto pavojų, ateinantį iš carinės Rusijos. Siekiant apsaugoti rytinę savo karalystės sieną nuo antpuolių iš jūros, 1748- aisiais buvo nuspręsta Suo- mijoje pradėti statyti didžiulę tvirtovę. Feldmaršalas ir Šve- dijos kunigaikštis Augustin Ehrensvarđ (1710-1772), iš profesijos artilerijos karinin- kas, ėmėsi šio, tais laikais di- džiausio Švedijos projekto. Prie jo įgyvendinimo prisidė- jo ir Prancūzija, paaugodama švedams 90 statinių aukso.

Vienu metu Sveaborge darbavosi per 6000 vyrų. Iš pradžių sunkiuosius darbus atliko Suomijos teritorinio korpuso kariai, o 1751-aisiais

prie jų prisidėjo ir švedai. Vėliau buvo įtraukti amati- ninkai bei kaliniai. Per 20 metų jie šešiose sujungtose salose pastatė 7 km ilgumo tvirtovės sienas ir užtvartas, apie 200 įvairių pastatų, prie- plauką tuometiniam Švedijos karališkajam karo laivynui ir laivų statymo bei remonto dokus, kurie tebenaudojami iki šių dienų.

Sveaborgo forto užduotis buvo saugoti įplaukimą į Hel- sinkio uostą. Vienu metu ja- me budėjo 5000-6000 karių, buvo 2000 kanuolių (patran- kų). Tuo metu Sveaborg bu- vo laikoma galingiausia tvir- tove prie Baltijos jūros kran- tų, kuri neretai vadinta "šiaurės Gibraltar".

Švedų galybės laikotar-

pio pabaigoje – 1806-ais me- tais Sveaborge buvo ir 4600 civilių gyventojų. Tai padarė jį didesniu miestu, negu Hel- sinkis, kuris tuo laiku turėjo apie 4200 gyventojų. Svea- borg buvo laikomas antru pa- gal didumą (po Turku) mies- tu Suomijoje. Tiesa, daugu- ma jo gyventojų kalbėjo tik švediškai.

Į tvirtovę sudėtos viltys, deja, nepasiteisino: 1808 m. ji kartu su visa Suomija pasi- davė rusams. Tokiu būdu Sveaborg, 60 metų išbuvęs Švedijos karalystės rytiniu sargybos postu, tapo vakari- niu Rusijos imperijos apsau- gos, o tiksliau sakant, agresi- jos bastionu. Rusai, ten vieš- patavę 110-tį metų, pastatė dar daugiau kareivinių, karo ligoninę ir cerkvę savo įgulai, susidedančiai iš 13,000 vyrų. Visa apylinkė tapo uždara ka- rine teritorija.

Caro Aleksandro I įsaky- mu Suomijos sostinė iš Turku buvo perkelta į Helsinkį. Krymo karo metu – 1855 me- tais – anglų ir prancūzų lai- vynas net 46 valandas bom- bardavo Sveaborg, paleido į jį 20,000 sviedinių, bet išsi- kelti ir užimti net nebandė.

Suomijai tapus nepri- klausoma, 1918 metais Svea- borg pasidavė suomiams be kovos. Tvirtovės vardas buvo pakeistas į Suomenlinna (Suomijos pilis). Ten kurį lai- ką buvo patalpinti 6,000 in- ternuotų bolševikuojančių suomių "raudonarmiečių", nesėkmingai bandžiusių su- žlugdyti Suomijos nepriklau-

somybę. Tarpkario metais ten vėl buvo karinė bazė, bet po Antrojo Pasaulinio karo ji ne- teko kariškos reikšmės. Tie- sa, Suomijos laivyno akade- mija su keliais pakrančių ap- saugos laivais išsilaikė iki šių dienų.

1952 m. Suomenlinna tapo viena iš Helsinkio olim- piados vietų: ten vyko būri- nių laivų varžybos. Nuo 1973 m. visas šešių salų komplek- sas yra civilinės administraci- jos rankose. Čia dabar sau vietą randa poilsiautojai, me- nininkai, čia rengiami vasa- ros koncertai ir parodos, vei- kia muziejai. Dabar, kai ruo- šiamasi 250-mečio sukaktu- vėms, įkuriami restoranai bei kitokie turistiniai patogumai, nes tikimasi susilaukti virš 500,000 turistų antplūdžio.

Nuo 1991 m. Suomenlin- na tapo tarpautiniu mastu saugoma vietove (žr. UNES- CO "World Heritage Site"), kaip ir "Laisvės statula", Egipto piramidės, TajMahal mauzoliejus, Didžioji kinų siena, Krokuvos senamiestis ir kt. Šiame sąraše yra ir mū- sų Vilniaus senamiestis.

80-oje jubiliejinėje Lietuvos skautų stovykloje Nemunaitėje susitiko skautai akademikai: Juozas ir Dalė Liubinskai iš Čikagos ir dabar Kalifornijoje, Burlingame gy- venantys Vytautas ir Vanda Šliupai.

FOR RENT

2 BEDROOM
DOUBLE HOUSE:
20424 Lakeshore
Blvd., Euclid, OH
Call:
(216) 481-2419

AD MAIOREM DEI GLORIA

Dr. Tomas Michalskis

Vladas K. Jeskevičius, SJ, gyvenimas, veikla ir darbai

Šiomet, liepos 6 d. suėjo du metai, kai mirė a. a. kunigas Vladas K. Jeskevičius (Walter C. Jaskiewicz) – žymus profesorius, net 19 metų dirbęs Fordham universiteto Niujorke Rusų studijų instituto (Institute of Contemporary Russian Studies) direktoriumi. Jis mirė, sulaukęs 80 metų, palaidotas Tėvų jėzuitų "Campion Center" kapinėse, Weston, MA. Jo amžinojo poilsio vietą rodo kuklus paminklėlis su lotynišku užrašu.

Tėvas V. Jeskevičius gimė 1916 m. sausio 27 d. Bostone, imigrantų iš Lietuvos šeimoje. Būdamas vos 12 metų, pajuto savyje pašaukimą į kunigus. Sulaukęs 18 metų, jis įstojo į jėzuitų noviciatą. Baigęs Weston College, toliau tęsė mokslą Pennsylvania universitete, kur apgynė savo disertaciją lietuviška tema "A Study in Lithuanian Mythology – Jan Lašicki's Samogitian Gods". Šis mokslo darbas buvo atspausdintas "Studii Baltice", Firenze, Italijoje, 1952 m. Gavęs Fulbright stipendiją, mokėsi Paryžiuje ir Sorbonoje. Sugrįžęs į JAV, dėstė Bostono koledže bažnytinę slavų kalbą, rusų kalbos istoriją ir slavų civilizaciją.

Tuomet besiformuojantis Rusų studijų institutas ieškojo direktoriaus. Instituto tikslas buvo puoselėti laisvę ir pažinti tautas, kentusias raudonosios tironijos jungą. Tokia instituto misija atitiko V. Jeskevičiaus pasišventimą Kristaus meilei ir žmoniškumui. Daug metų jis taip pat buvo radijo programos vedėjas ir informuodavo plačiąją Niujorko visuomenę apie komunizmą ir Sovietų Sąjungą per WFUV stotį. Jo tvirti žodžiai prasiskverbė net per "geležinę uždangą". Nors šios veiklos detalės gal niekados nebebus visiškai atskleistos, tačiau V. Jeskevičiui pavyko užmegzti mokslinius ryšius tarp Fordham ir Katalikų universiteto Liubline, Lenkijoje.

Jis vis didžiūdavo savo lietuviška kilme. Per susitikimą su Lenkijos primu – kardinolu S. Višinskiu, šis aristokratas, žinomas antikomunistas jį užklausė, ar tik nebūsiąs lenkų kilmės? Tėvas V. Jeskevičius drasiai atsakė: "Esu lietuvis."

Tėv. V. Jeskevičius, giliai mąstantis žmogus, amerikiečiams nuolat pabrėždavo kad "egzistuoja pagrindinė antitezė tarp dvasinės ir materialinės tobulybės ir kad kova prieš komunizmą iš tikrųjų

A. a. kun. VLADAS K. JESKEVIČIUS

yra kova už teisybę". Jis žodžiu ir raštu pranašavo, kad komunizmas neišsilaikys ilgiau kaip 75 metus po rusų "revoliucijos". Jis gerai suprato, kad "tautų kalėjimas" subyrės iš vidaus, jei tik Vakarai bus tvirti. Jis kartodavo Šventojo Rašto žodžius "Šviesa šviečia tamsybėje, bet tamsybė jos nenugali". Vis pabrėždamas, kad "tiesa yra laisvė", jis sakė: "Kuo daugiau sužinosite apie komunizmą, tuo geriau apsiginsite nuo jo."

Nors tais laikais daug kam atrodė keista jo taktika, V. Jeskevičius nebijojo užmegzti ryšius su komunistais Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje. Tiek jis pats, tiek ir jo studentai net gana drąsiai ieškojo progų su komunistais diskutuoti apie tikrąją tiesą.

Aišku, kad Maskvai ir jos KGB nepatiko nei Tėvas Jeskevičius, nei jo vadovaujamas institutas, nei to instituto absolventai, kurie buvo įdarbinti JAV valdžios įstaigose: Valstybės departamente, FBI, CIA, Pentagone, universitetuose, spaudoje ir t.t. Jam vadovaujant, susiformavo amerikiečių mokslinis elitai, kuris buvo ideologiškai puikiai pasirengęs ir aktyviai veikiantis prieš kompartijos kadrus. Tarp to instituto absolventų buvo ir šių eilučių autorius, senosios emigracijos vaikaitis, kuris, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, tarnavo jos ambasadoje Vašingtone, eidamas sekretoriaus ir kanceliarijos vedėjo pareigas.

Sovietų spauda dažnai užsipuldavo Rusų instituto

studentus, profesorius, o ypač V. Jeskevičių. "Ogoniok" žurnale buvo išspausdinta karikatūra, kurioje šio instituto studentas buvo pavaizduotas kaip grubi beždžionė su revolveriu rankoje, pasiruošusi šokti su parašytu į Sovietų Sąjungą. Šalia jo stovėjo jėzuitas juoda sutana – Tėvas Jeskevičius. Amerikiečių išmintis sako: "Kiekviename mele būna truputis tiesos". Amerikiečiai klausydavosi kiekvieno žodžio iš Varšuvos pakto kariuomenių ir versdavo jų pokalbius į anglų kalbą Pentagonui. Tarp jų, be abejo, buvo ir V. Jeskevičiaus studentų.

Kritiniai vertinimai plaukė ne tik iš Maskvos. Kai kurie amerikiečiai, atvykę į institutą apstulbdavo: visur rusiškos knygos, komunistinė spauda ("Pravda", "Izvestia", "Krasnaja zvezda", "Problemy komunizma"), profesoriai iš Maskvos, Kazanės, Leningrado, Vilniaus ir Kauno universitetų. Studentai tarp savęs kalbėdavosi rusiškai, kai kurie – be jokio akcento! Netoli Popiežiaus Jono XXIII Centro – rusų Rytų apeigų katalikų cerkvė, kurioje per pamaldas giedama "Gospodi, pomyluj". Atvykęliai klausdavo: "Kas čia darosi? Jėzuitai ar popai?!" Prie cerkvės tupi amerikiečiai studentai, supažindinantys su Rytų slavų dvasinio ugdymo tradicijomis bei kultūra. Vienoje rankoje "marksizmo-leninizmo klasikai", kitoje – Dostojevskis, Puškinas ir Solovjovas. Tai gi, koks čia "lietuvis" tas di-

(Nukelta į 10 psl.)

IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

(Tęsinys. Pradžia – 18 nr.)

Neįmanoma iš anksto žinoti, kurie iš sutiktų žmonių iš tiesų padės jums ją pasiekti. Geriausia pažinti kiek galima daugiau žmonių. Ne visi jie privalo tapti jūsų artimais draugais. Tebūna jie tiesiog pažįstami, kuriems sudarėte gerą įspūdį.

Man teko dirbti su vyriškiu, kurį pavadinau pažinčių užmezgimo čempionu. Jis pažįsta begales žmonių. Kasmet šis vyriškis išsiunčia šimtus sveikinimų su Kalėdomis ir gimtadieniais. Jis gali nuvykti į bet kurį JAV kampelį ir visada suras pas ką apsisistoti nakčiai. Jis moka nuspirti puikiausius dalykus už pačią geriausią kainą, nes žino, kam paskambinti. Šis vyriškis niekada nebus be darbo. Jis visada turės draugų.

Megzkite Amerikoje pažinčių ratą. Neatsisakykite per greitai bendravimo nė su vienu žmogumi. Niekada nežinia, kaip susiklostys viena ar kita pažintis. Tačiau prisiminkite populiarią patarėlę: "Pasakyk man, kas tavo draugai, ir aš pasakysiu, kas tu". Pažinkite daugybę žmonių, tačiau atidžiai pasirinkite artimiausius draugus.

Kaip spręsti konfliktus

"Jeigu du draugai prašo padėti išspręsti ginčą, nesutikite, nes prarasite vieną draugą. Antra vertus, jeigu to paties prašo du nepažįstami, sutikit, nes įsigysite vieną draugą". – Šventasis Augustinas.

Jeigu du žmonės bendrauja, tarp jų anksčiau ar vėliau kils ir konfliktų. Norėdami išspręsti konfliktą, turite valdyti savo žodžius. Žodžiai gali būti švelnūs kaip rožės žiedlapiai ir žeidžiantys it peilis. Žodžiai, kuriuos pasirinksite, parodys, ar sugebate efektyviai spręsti konfliktus ir išsaugoti santykius. Kokia prasmė užmegzti santykius, jeigu nesugebate jų išlaikyti?

Bendraudami su kitais žmonėmis, turite savo "darbotvarkę". Tie žmonės taip pat turi savo "darbotvarkę". Nuo to, kaip jūs reaguosite į vienas kito "darbotvarę",

priklausys, ar jūsų bendravimas bus sklandus, ar konfliktiškas.

Yra žmonių, kurie sugeba savyje užgniaužti pyktį, kai kažkas juos erzina. Kiti tampa nemandagūs ir stengiasi įskaudinti juos suerzinusį asmenį. Toks elgesys dažniausia sužlugdo santykius. Žmonės, nepripažįstantys kito požiūrio, nenorintys nukrypti nuo savo "darbotvarkės", dažniausia nesugeba bendrauti ir nesusiranda draugų.

Jei norite, kad jūsų santykiai būtų ilgalaikiai ir sveikieji, išmokite atvirai kalbėti apie savo jausmus, neįžeisdami kito asmens orumo. Nebūtinai privalote su viskuo sutikti ar nusileisti, tačiau būtina išlikti sąžiningu, civilizuotu ir mandagiu. Negalvokite, kad galite ką nors pasiekti tik tada, kai kitas asmuo ko nors neteks. Galvokite, jog abu galite laimėti, ir sugebėsite rasti kompromisą.

Mokyti reikia visą gyvenimą

Mokslas visada bus didžiausia vertybė Amerikoje. Jeigu norite susilaukti sėkmės, privalote pasiryžti mokytis visą gyvenimą. Nepaisant amžiaus ir išsilavinimo, privalome investuoti į save ir ugdyti savo sugebėjimus.

Siekdami užsibrėžtų tikslų Amerikoje, išsiaiškinkite savo stipriąsias ir silpnąsias puses. Gal net susirašykite jas. Silpnąsias, trukdančias pasiekti užsibrėžtų tikslų, reikės įveikti mokantis ir kaupiant patirtį. Nepakaks laiko, kad išmoktumėte viską. Reikia taip investuoti laiką, pinigus ir energiją, kad išmoktumėte to, kas būtina jūsų tikslams pasiekti. Tai panašu į gėlyno priežiūrą: privalote turėti planą, paruošti dirvą, pasodinti gėles, reguliariai jas laistyti, saugoti nuo kenkėjų ravėti. To neįmanoma padaryti per vieną dieną.

Prisiminkime pasaką apie tris paršiukus. Jeigu žmogaus dvasia yra "iš šiaudų", ji palūžta, ištikus menkiausiems sunkumams. Tam, kurio dvasia "suręsta iš medžio", pakaks stiprybės, kad įveiktų gana didelius sunkumus, nelaimės ir netikrumą. Žmogus, kurio dvasia "sumūryta iš plytų", turi pakankamai žinių bei patirties, žino, ko siekia, ir yra pasiryžęs įveikti beveik visus gyvenimo sunkumus. (Manau, jog aš esu "medinėje" stadijoje. Kurioje stadijoje esate Jūs?)

ČIURLIONIO ANSAMBLIO LEGENDA

Tikiu, kad iš Amerikos lietuvių atminties neišdilo LTM Čiurlionio ansamblio veikla ir jam besąlygiškai atsidavusių vadovų – Onos ir Alfonso Mikulskių darbas. Ansamblis garbingai įvykdė savo priesaiką: dirbti tol, kol Lietuva atgaus nepriklausomybę. 1990 m. Čiurlionio ansamblis atvažiavo į Lietuvą pirmųjų ir paskutiniųjų gastrolių. Deja, be savo ilgamečio vadovo ir įkūrėjo kompozitoriaus A. Mikulskio. Jis 1983 m. mirė Amerikoje. Ansamblį atlydėjo jo paskutinis vadovas ir dirigentas Gediminas Purlys ir nepailstanti kanklių orkestro vadovė Ona Mikulskienė. Jie abu paruošė paskutinę koncertinę gastrolių programą.

Čiurlionio ansamblio koncertinė veikla 1940-1990 metais plačiai aprašyta monografijoje "Gimtosios žemės giesmė": 1940-1944 – Vilniuje, 1944-1949 – Austrijoje ir Vokietijoje, 1949-1990 metais – Amerikoje.

Ona Mikulskienė, perlaidojusi savo vyro Alfonso Mikulskio palaikus Rasų kapinėse, pati pastoviai apsigyveno Vilniuje. Su jai įgimtu optimizmu džiaugiasi kiekviena diena Lietuvoje. Gyvena nuomajamame kukliame trijų kambarių bute. Sukaupta archyvinė medžiaga apie Čiurlionio ansamblį šaukte šaukiasi erdvesnių patalpų: nuotraukos, albumai, apie 600 garsajuosčių, laiškai, laikraščių iškarpos, recenzijos, A.

Mikulskio poezija, suvenyrai, plakatai, net sveikinimo atvirukai, kuriuos piešė kanklių studijos vaikučių neįgudusios rankutės. O juostų, juostų! Visos sienos nukabinėtos. Pirmasis išpūdis toks, kad tai ne butas, o galerija. Tai – šventai įprasminata praeitis.

Man per penkis mėnesius globojant p. Oną Mikulskienę, mano pirmąją kankliavimo mokytoją, teko įsigilinti į sukaupą medžiagą (pagrindinė Čiurlionio ansamblio archyvo dalis yra Lietuvos "nationaliniame" muziejuje). Iš pageltusių, 54 metų senumo O. Mikulskienės rašyto dienoraščio lapų audėm 1944-49 metų veiklos spalvingiausią juostą. Abi rinkom, skaitėm, dėstėm chronologine tvarka jos jaunatviška ranka rašytus lapelius. Labai pergyvendavo, jei ant lapelio būdavo užrašyta tik data ir koncerto numeris. Nuostabi, "kompiuterinė" atmintis daug ką atgaminavo. Ji atsimindavo kiekvieno ansamblio vardo, charakterio savybes, sėkmes ir nesėkmes. Žiūrėdama į savo kanklininkų nuotraukas, glostė jų rankes ir pasakojo apie kiekvieną, nenustodama gėrėtis koncertų pranešėjų kultūra, balso tembru, jaunatvišku žavesiu, pavergiančiu klausytojus. O kaip įdomiai ruošdavo kuklius iškilmių stalus, pynė vainikus, dejuodavo, kad sugrūbo kanklininkų rankos nuo bulvių skutimo ir puodų šveitimo... Vyrai išeidavo prie dar-

Kanklininkų vakaronė pas O. Mikulskienę. Iš kairės: prof. P. Stepulis, studentės, ant minkštasuolio – S. Gedgaudienė ir prof. A. Vyžintas.

bų: kasti perėjose sniegą, tvarkyti geležinkelio trąsą, ruošti miško medžiagą. O čia visos jaudinosi, kad gali nesugrįžti, kad slapčia gali pasislėpti į frontą, gali pagrobti raudonieji.

Daug gerų vertinimo žodžių sulaukdavo po koncertų iš svetimtaučių, nes subtiliai parengtas repertuaras supažindindavo su Lietuva, jos istorija ir buitimi.

O kaipgi kanklių Karalienė, jau vadinama legenda, gyvena dabar? Tai žmogus, kuris viskuo domisi, stengiasi neatsilikti nuo Lietuvos kultūrinio gyvenimo, bendrauja su muzikais, rašytojais kanklininkams. Pasikvietė į svečius jaunųjų kanklininkų būrelį "Pasagėlę", kuriam vadovauja Asta Motuzienė, Muzi-

koš Akademijos kanklininkės. Nė viena neišėjo nepamaloninta. Man išsiruošus į Kaziuko mugę, paprašė: "Jei sutiksit kankliuojančius, atveskit pas mane. Ar turėsime kuo pavaišinti?" Tai žmogus, su meile tiesiantis ranką kiekvienam. Nėra kada kalbėti nei apie ligas, nei apie senatvę.

Medžiagą apie Čiurlionio ansamblį atspausdinom mašinėle – 150 psl. Prie jos reikia pridėti nuotraukas, recenzijas, autentiškus kompozitoriaus A. Mikulskio įrašus.

Dabar reikia ieškoti redaktoriaus, rūpintis išleidimu. Aišku, be pinigų nieko nepadarysi. Kreipėmės į Kultūros ministeriją šio unikalaus mūsų muzikos istorijos tarpsnio išleidimu, bet nežinia, kaip

spėsis reikalai, nes trūksta lėšų. Kreipiuosi (O. Mikulskienei nežinant) į jus – buvusius ansamblių, kanklių studijos auklėtinius, kviesdama įsteigti labdaros fondą tai knygai išleisti. Tai būtų prasmingiausia padėka bei įvertinimas Onos ir Alfonso Mikulskių darbo, paminklas "už varį stipresnis, už karalių piramides aukštesnis".

Vaikšto p. O. Mikulskienė po savo ilgą balkoną. Klausosi krūmuose čiulbančių paukštelių ir linksmai juokiasi: "Tai mano ansamblių gieda, dainuoja, groja..."

Regina Daniūnienė
LTM Čiurlionio ansamblio kanklininkė nuo 1940 m. Vilniuje

A. Statkevičiaus knyga
"Žemiškasis pragaras ir jo veikėjai", 1996

Knygų lentynoje DORA IR PRAGARAS

Algirdas Statkevičius, g. 1923 m., už lietuvišką veiklą sovietinių okupantų ne kartą kankintas ir ištremtas. Nuo 1979 metų Lietuvos – Helsinkio grupės narys. Paskaitininkas, gražios minties skleidėjas. Prieš porą metų Vilniuje išleista tryliktoji jo knygutė "Žemiškasis pragaras ir jo veikėjai". Trumpai susipažinkime su šios knygos, kurioje gausybė citatų, turiniu.

Pagrindas – dorovė. Be doros nieko gero negalima pasiekti. Laikas neturi praeities. Nežinoma ateitis ir baigimė. Gyvybė ir gyvenimas tėra trumpučiai visatos trupinėliai. Daug knygų apie praeitį, nedaug svarstymų apie ateitį. Bijomės jos, ar nežinome, ką tuo reikalu sakyti. Ir ką gi sakyti, jei net rytojaus nežinome? Nenorime būti klaidingais pranašais. Šviesa, tiesa ir dorybė – tai garbingi laiptai, noras gyventi, ne vien siaura-protiškai mirdėti. Ar Lietuva

dabar pergyvena juodžiausią savo istorijos laikotarpį?

Žvelgiame atgal: žmonija nuolatos gyveno ir pergyveno žemiškojo pragaro kančiomis pažymėtas dienas. Tai kas yra dora? Dora turėtų būti kiekvieno žmogaus gyvenimo centras. Kas atsitiko, kad taip nėra? Ar žmonija išsigimsta ir įvairiai naikina gamtą? Žemė virsta pragaru?

Tiksliai negalima numatyti ateities. Mintimi ir vaizduote reikia numatyti mūsų veiksmus ir jausmus savajai tautai, taip pat ir žmonijai. Siekti visko, kas geriausia, o ne to, ko pageidauja minia. Gėris skirtinas nuo blaškos minios. Galvoti teisingai, kaip savosios prigimties jausmas veda doros keliu, nes pakrypus kiton pusėn, artėjama link išsigimimo.

Miestuose gyvenantieji valdovai, nukrypę nuo prigimtinių tiesų ir doros, jų tiesioginiams ar netiesioginiams

pavaldiniams skleidžia netiesą, užmaskuotą tiesos vardą. Prabanga gali būti pavojingesnė už skurdą, Vakarai gali būti pavojingesni už Rytus. JAV-jos tebėra žemesniame dvasinio išsivystymo tarpsnyje. Ji – dar tikrai politikos, savanaudiškumo šalies, esanti toli nuo Moralės šalies. Lietuva be tinkamos valdžios gyvena keletą metų, ir tai sudarė pradžią "Absurdistanui". Daugelis nežino, kas yra Dora. Ar darbas yra doras? Kultūros pamatas yra tautos dorovė. Ar bus įkurta Doros reikalų taryba? Ar bankai neapilėšinės tūkstančių nekaltų žmonių, o mafijozai garsinsis doros pranašais?

Moralės netekę aiškina, kad vistiek reikės mirti, tai kodėl nesielgti, kaip nori? Tokiems dorovė, garbė, valia, nekaltybė tampa nereikšmingais žodžiais. Jie sarkastiškai teisina išprievartavimus, paleistuvystę, nesiskaitymą su

tėvais, įstatymais, sąžine ir Dievo mintimis. Gyvenimo eiga tiek kritusi, kad mokyklose, gimnazijose mokytojai aiškina, kaip padaromi vaikai, o kad besipraktikuojantys jaunuoliai gimnazistams neįtaisyti vaikų, tai jiems dalina nuo nėštumo apsaugančias gumytes: "Tik nedarykite kūdikių." Ar jie kalti, ar juos valdantieji? Mažametė mergaitė, parėjusi iš "apšvietimo" mokykloje, prašo tėvo, kad parodytų, kaip ją "padarė". Be dorovės negali būti tikro žmogaus.

Abipus vandenyno kalbama, kad yra susidariusios dvi lietuvių tautos: viena Lietuvoje, kita tremtyje, išėivijoje. Kalbama taip pat ar panašiai, bet galvojama ir elgiama kitaip. Kalbėti apie doros vėliavą net nepatogu. Ne "mada".

Knygos pabaigoje Algirdas Statkevičius ryškiau grįžta prie lietuviškumo, tautos išsaugojimo ir gruoobonišku-

mo bei okupacijos grėsmės: "Kokia gali būti santarvė tarp gruoobonio ir jo apiplėštos aukos? Nebent kapinėse. Ir tai vargu". (180 p.).

Kažin ar tautai užtenka vien doros laimingam gyvenimui? Daug valstybių silpnėsnes nori pavergti, nors jos būtų doriausios.

Algirdas Gustaitis

"LIETUVOS SVEIKATA"

- savaitraštis medicams ir visuomenel, besidominčiai sveikatos apsaugos ir socialiniais klausimais. Daug dėmesio skiriama šeimos sveikatai. Laikraštis - spalvotas, 32 puslapių. Leidėjas - uždaroji akcinė bendrovė - "Medikų žinios". Prenumeratos kaina metams - 100 JAV dolerių. "Money order" rašykite vyr. redaktorei Jolantai Babiliūtei-Simašklei, J. Basanavičiaus g. 16/5, LT 2009 Vilnius, Lithuania.

NERVAI

Nei juokais, nei rimtai

Vladas Vijeikis

Darata Virvelienė, baigusi rytinį tualetą, pareiškė:

– Turiu išvažiuoti atostogų. Reikia pakeisti klimatą. Čikaga mano nervus drapalioja. Neilgai truks, kad mano nervai susisuks, kaip laistymo žarna kieme.

– Na, jeigu tavo nervai reikalingi atnaujinimo, aš nieko prieš. Nervai – ne automobilis, dalies nepakeisi kita. – Raulas Virvelė slapta pagalvojo: "Ir mano nervams bus poilsis."

Kadangi Virvelienė priklausė tai moterų "unijai", kuri turi priešintis, tad pareiškė:

– Tai taip sau ramiai sakai "važiuok", lyg aš čia namuose – visai nereikalinga.

Ir ji pradėjo aiškinti, kokios nelaimės užgrius namus, jai išvažiavus. Aiškumo dėlei, sunumeruokime:

1. Kas tau valgyti virs?
2. Kas namus valys?
3. Kas dulkes šluostys?
4. Kas lovą paklos?
5. Kas tau marškinius suglaistys?
6. Kas tau užkandį į darbą idės?
7. Kas tau "Labas" iš ryto pasakys?
8. Kas tave nuo visokių baurių darbų saugos?
9. Kas tave perspės nespoksoti į Bobčinskiene?
10. Kas prižiūrės Pupuliuką?

Visi svarbūs įsakymai grupuojami po dešimt. Kaip prasidėjo nuo Mozės, taip ir eina iki mūsų laikų. Tiesa, valdžia išleidžia dar daugiau įsakymų, bet sukti advokatai sugeba išsisukti.

Raulas Virvelė turėjo atsakymus, bet nedrįso viešai pareikšti. Tad nuodėmiavo tik mintyse, kaip ir prezidentas J. Carter:

1. Valgyt ir aš galiu virti. Ne tik ne blogiau, bet ir geriau: pagal savo skonį.

2. Nuolatinis namų valymas yra tik bereikalingas energijos eikvojimas.

3. Dulkės. Kur jos? Ar mes Sacharoje gyvename, kur smėlio audros siaučia?

4. Dar vienas nereikalingas darbas. Kam lovą kloti, jeigu ji vėl bus sujaukta.

5. Marškiniai dabar tokios stebuklingos medžiagos, kad jų nereikia glaistyti.

6. Tą valgi gali sau pasiimti. Senai jau parke paukščiams atiduodu.

7. Va šito tikrai nereikia. Kas nori matyti moterį iš ryto? Gal tik tas, kuris dešimt metų negyvenamoje saloje gyveno.

8. Čia skonio dalykas. Vienam biauuru, kitam ne. Čikagos policija sako: "We protect" (mes apsaugome). Taigi saugotojų – gal net per daug.

9. Na ir nukalbėjo. Jeigu įdomu, tai ir žiūri. Ar ir muziejuje draudžiama žiūrėti?

10. Tas "pupuliukas" – tai šuo – pusės arklio didumo. Jo pareiga mane saugoti, o jis apie tai net nežino. Gulinėja kur nori ir laukia, kada gaus mėgiamo ėdalo...

Darata išvažiavo kažkur į šiltus kraštus, kur apelsinai noksta. Sakoma, kad ten važiuoja visi, kurių nervai reikalauja atnaujinimo.

Virvelė naudojosi proga savo nervus ištiesinti:

1. Valgė puikiai. Virė koldūnus, valgė kugelį, cepelinus, blynus. Visa tai be vargo gavo krautuvėje. Gėrė kavą, pagerindamas konjaku.

2. To nereikėjo.

3. To taip pat neprisireikė. Smėlio audrų neįvyko.

4. Kaip buvo minėta, to nereikėjo. Prisimena, kiek laiko sugaišdavo kariuomenėje, lovą klojant. O juk tą laiką buvo galima panaudoti besimokant, kaip priešą mušti.

5. Apie tai neverta kalbėti.

6. Tai jau apkalbėta.

7. Užsisuk televiziją ir aibė gražių mergaičių tau "Labas rytas" pasakys.

8. Taip, kaip jis ir manė: vienam biauuru, kitam gražu. Tik pažiūrėk į modernųjį me-

ną.

9. Progai pasitaikius, žvilgtelėjo į Bobčinskiene. Ji plačiai nusišypsojo. Buvo tik ką persiskyrusi. Virvelė suprato, kuo tas kvepia ir nusuko žvilgsnį į lubas.

10. Pupuliukas, kuris labai panašus į padidintą plaukuotą tarakoną, gyveno puikiai. Tiesą sakant, Virvelė jo privengė, kad išalkęs nepabandytų jo kojų. O kas būtų, jeigu "pupuliukui" kas atsi-

tiktų? Virvelienės nervai visai sutrūktų. Kur tada ji važiuotų?

Virvelienė sugrįžo. Virvelė buvo gyvas ir sveikas. Taip pat ir "pupuliukas". Prasidėjo tolimesnis – normalus nervų tampymas.

LIETUVIŲ NAMŲ IDILIJA

Atvažiavęs į Lietuvį namus Baltimorėje (851-853 Hollins Str.) neįeisi niekur, nes didžiulės durys užrakintos. Jokio ženklo ar nurodymo, kur kreiptis, ar kaip įeiti, nėra. Eik aukštyn gatve ir prie kampo pasuk į kairę, kur už keliolikos žingsnių rasi kitas duris, o ant jų ir šioji tokį užrašą, kad namai atidaromi nuo 4 val. p.p., išskyrus sekmadenius, kuriuos reikia pašvęsti dvasinių reikalų tvarkymui. Pakėlęs akis aukštyn, pamatysi ir kuklų, bet skoningai padarytą užrašą: "Lithuanian Hall – Lietuvų Namai". Jeigu pasitaikytų, kad atsidurtum ten penktadienį, apie 5-8 val. vakaro, galėtum išvysti, kas iš tikrųjų vyksta tuose namuose. Čia ir noriu aprašyti, ką aš mačiau pro savo, kad ir nelabai gerus, akinius.

Būdamas ūkininko sūnus, tuojau įėjęs pastebiu keturkampį nemažą gardą, kuris primena esančius karvių tvartuose. Gardo viduje vaikšto melžėja, kuri šeria ir melžia aplink sėdinčius ar stovinčius. Akims kiek pripratus prie prieblandos, atsiskleidžia ir šioke tokie skirtumai. Pasirodo, melžėjos vardas yra Barmeidė (taip ją kiti kviečia). Ji šeria prie gardo esančius ne šieniu, bet gintarinės spalvos pienu, o melžia dolerius. Juos paėmus, pavarto ir deda į tam tikrą barškančią dėžę. Kartais idėjusi, vėl išima ir sugrąžina.

Kitoje gardo pusėje sėdi, kaip vėliau sužinojau, Ūkvedys. Rankose laiko lyg tai krikštolinį gaublį, labai panašų į kavos puodą. Jis stebi Barmeidės darbą ir iš jos pirštų judesių atpažįsta, ar teisingai ji atsiskaito su dėže, ar teisingai sugrąžina, kiek reikia. Mato, kiek nubyra pro pirštus. Ilgo patyrimo dėka jis ir išsilaiko tame darbe.

Priešais Ūkvedį – kitoje pusėje, netoli Barmeidės primelžtų pinigų dėžės sėdi šių namų Mecenatas. Jis turi savo nuolatinę kėdę. Niekam nevalia tos vietos užimti. Iš jos matomas televizorius, Ūkvedžio vieta, žaidimų kambarys, valgomas su šokių aikštele ir virtuvė. Vienu žodžiu, jis mato viską, kas vyksta garde ir apie gardą. Barmeidė irgi prisilaiko jo artumoje, kad galėtų pagal pa-

reikalavimą paduoti pieno ir išmelžti dolerius. Šiaip jis – ramus žmogus, žino savo svarbą tiems namams. Taip pat jis stebi duris, pro kurias ilgiau užsibuvęs ir daugiau pieno paėmęs kaimynas dažnai bėgioja, atrodo, lyg sąžinės sąskaitų suvesti ir rankų nusiplauti.

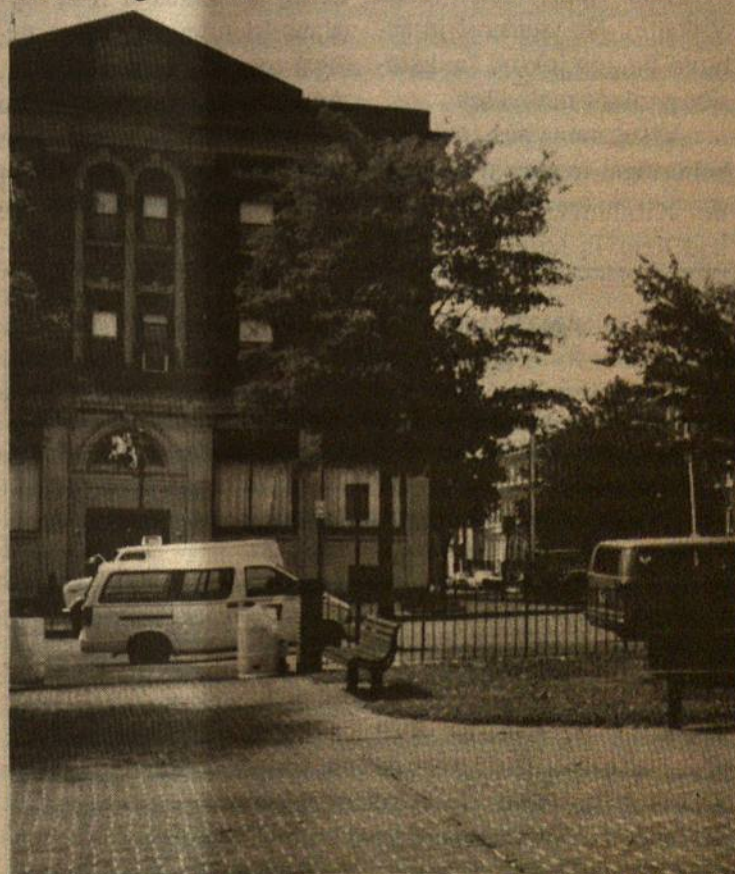
Kairėje Mecenato pusėje stovi mašina, kurią valdo apypilnis vyras, vardu Neramusis. Jis žiūri toje mašinoje lyg ir filmą, lyg ir vaizda juostę, kuri, atrodo, pagaminta pagal Maironio baladę "Čičinskas". Kaip ir Čičinsko dvare, taip ir čia keliamos puotos, kurios vyriausias šeimininkas yra juokdarys, vardu Jokeris, o jo padėjėjai – stambūs Tūzai. Toliau pagal rangą puotoje dalyvauja sukvieisti karaliai, karalienės, tarnai ir, kaip ir biblijoje nurodyta, dešimtininkai, devintininkai, aštuntininkai ir taip toliau – iki mažiausių piemenukų. Ponas Neramusis prieš mašiną sėdi rūstus ir nešnekus. Jis spaudinėja mygtukus, bandydamas tuos svečius sugrupuoti prie stalų vaisėms. Už susodinimą pagal šeimininko nurodymus gauna atlyginimą – kartais daugiau, kartais mažiau tikslėjimų. Tačiau už kiekvieną mygtuko paspaudimą turi atiduoti duoklę. Jeigu svečiai neklusnūs ir neina prie stalų pagal Neramiojo komandą, tada pro sukąstus dantis ir vešlius ūsus išsiveržia girdimas, bet ne-

suprantamas keiksmazodis. Kartais būna net spyris dešinė koja.

Ilgiau pasėdėjęs, pamatai iš virtuvės atbėgančias šeimininkes – dvi sesutes, kurios prisigėrusios įvairių virtuvės kvapų ir karščio, nori atsigalvinti. Jos prisėda šalia Neramiojo, paskęsta dūmų debesyje ir atsiduria kažkur erdvėje – Nelabojo karalystėje. Gerai išžiūrėjęs, ekrane pamatai, kaip ten skraido magnetinių laukų kontroliuojamos raketų išmestos įvairios šiukšlės: tai pusė arbūzo, tai apelsinas, tai slyva, tai vyšnia, o kartais net nuo kitų žvaigždžių atskridęs ir koks nors deimantas ar kitas neatpažįstamas "objektas". Taip pat kartais prabėga šuniukai, kurie gali būti palikuonys rusų kalės "Laikos", prieš keliolika metų skraidžiusios erdvėje, atsivedusios šuniukus, paskui išmestus iš raketos. Kadangi mes šioje žemėje esame pripratę prie tvarkos, tai ir tos sesutės bando suskirstyti ir sudėlioti, kur slyvos, kur vyšnios, kur deimantai ir t.t.

Už kiekvieną stumtelėjimą reikia atiduoti duoklę. Viskas juda, bėga, sukasi ir nė negalvoja prieiti prie kokios nors tvarkos. Išsisėmusios fiziškai ir protiškai, jos šaukiasi "Marcelės" pagalbos. Šioje žemėje pakliuvę į bėdą, šaukiamės Dievo ar jo

(Nukelta į 10 psl.)

Baltimorės lietuvių namai.

J. Jasaičio nuotr.

CENTRAL

Heating and Air Conditioning Company
24 Hr. Service & Installation

\$ 100.00 OFF - NEW FURNACE
\$100.00 OFF - NEW AIR CONDITIONER
10 % OFF - ANY SERVICE CALL

Call now: 1-216-731-9400

LIETUVIŲ NAMŲ IDILIJA

Sūnaus, ar Sūnaus Motinos. O čia šaukiasi "Marcelės", kuri, mano supratimu, turėtų būti Nelabojo motina, nes juk viskas vyksta jo karalystėje. Taip pat retkarčiais iš burnų išslysta šaukiamasis velniukų. Tai dar kartą patvirtina mano nujautimą apie Nelabojo karalystę.

Tačiau ilgiau pasėdėjus, kartais pasigirsta mašinos tikslėjimas. Veiduose pasirodo šypsenos, viena kitai baksteli į pašoną. Tuo momentu ūkvedžio akys išsiplečia, keli plaukai pasišiaušia, ant kaktos pasirodo prakaito lašai. Jis jau skaičiuoja, kiek kainuos šiluma ar vėsinimas, kiek elektra, kol jos sunaudos

(Atkelta iš 9 psl.)

tuos uždirbtus taškus. Viskas eis iš šių namų kišenės.

Dabar pasižiūrėkime į valgomąjį. Jis gerai matomas iš Mecenatų pozicijos. Viena kampe valgo senukas su senute. Jie, galima sakyti, yra nuolatiniai, be jokių pretenzijų. Nepriekaištuoja, garsiai nešliurpčioja, apmoka sąskaitą ir ramiai išslenka. Netoli jų pora jau paaugusių vyrų skundžiasi, kad šalti-barščiai – nepakankamai šilti. "Jeigu taip ir toliau bus, mes daugiau neateisime", – iškošia pro dantis. Kita pora bando pasidalinti vieną porciją per pusę, bet ją suvalgius, at-

rodo, alkis dar padidėja. Dar kitas skundžiasi, kad ant kito stalo "cepelinas" yra didesnis negu jo. O šiaip, galima sakyti, kad šioje patalpoje – viskas ramu ir taikinga.

Tolimiausiam ir tam siausiam kampe, prie pat virtuvės, už dūmų debesies sėdi virtuvės Mecenatė ir stebi, kas dedasi valgomajame ir kam reikia patarnauti. Nors ji ir nėra šeimininkė, bet Mecenatėi priklauso virtuvė: jos įsakymų klausoma.

Tai tuo ir baigsiu savo pastabas apie gyvenimą Lietuvių namuose. Tegul dar jie tarnauja lietuviams ilgus, ilgus metus.

J. Kardokas

AD MAIOREM DEI GLORIA

rektorius V. Jeskevičius? Bet toks jau buvo tų laikų politinis klimatas. Tai gerai suprato V. Jeskevičius. Savo studentams jis sakydavo: "Neminkite visko per daug į galvą" ir žingsniavo vis pirmyn.

Kai kurie rusų tautybės profesoriai juokais vadindavo Rusų institutą lietuvišku arba "Didžiąja Lietuvos kunigaikštyste", nes jo direktorius – lietuvių kilmės amerikietis. Lietuvis prof. dr. Antanas Vasys, kuris save vadindavo "dvigubu dypuku", nes buvo bolševikų ištremtas iš Rusijos, o vėliau ir iš sovietų okupuotos Lietuvos, dėstė rusų kalbą ir istoriją. Tame institute dirbo kun. Kazimieras Gečys ir Aldona Šlepetytė. Vėliau atvyko dėstyti jaunas lietuvių kilmės amerikietis Richard Mills. Fordham profesorius žymus Lietuvos Respublikos mokslininkas, tarptautinės teisės žinovas Dr. Konstantinas Račkauskas ir dviguba daktarė, Amerikos lietuvaite Ruth Witkus (Ruta Vitkaitė). Nė vienas iš jų nebuvo baigęs jokios "aukštosios partinės mokyklos".

Visos tautybės institute kultūringai ir gražiai gyveno. Kitataučiai žavėdavosi, kad lietuvių tauta įnešė tokį

(Atkelta iš 7 psl.)

didelį indėlį į bendrą universiteto gyvenimą. Tokį požiūrį išreiškė ir žymus Žečpospolitos tyrinėtojas, tarptautinio masto istorikas Oskaras Haleckis, ir caro Nikalojaus II ambasadoriaus Vatikane dukra Elena Izvol'skaja bei rusų kunigaikštis Urusovas. Jie, tik atvykę į Fordham įsitikino, kad lietuvių tauta – gyva, kultūringa ir rimta, o ne kažkokia etninė liekana.

Tėvo V. Jeskevičiaus ir dr. A. Vasio iniciatyva 1956 m. buvo įsteigti lietuvių kalbos kursai. Kiek vėliau pradėjo veikti Lietuvių vasaros institutas. Susirinko entuziastiškas burys studentų: pasauliečiai ir dvasiškiečiai, kilę iš senosios ir naujosios (pokarinės) emigracijos. Sekdami Tėvo Jeskevičiaus pavyzdžiu, jie mokėsi ne tik lituanistikos, bet ir to, kaip vienas kitą išklausti, suprasti, įvertinti ir gerbti. Deja, dėl mažo studentų skaičiaus ir lėšų stygiaus Lietuvių institutas neilgai gyvavo, nors vėliau dr. A. Vasio ir studento Tomo Michalskio pastangomis, V. Jeskevičiui globojant, kurį laiką vėl buvo atkurtas. Šioje veikloje dalyvavo ne tik pro-

fesorai lietuviai, dirbę Fordham universitete, bet ir nemaža grupė Lietuvos inteligentų: Juozas Brazaitis, Pranas Naujokaitis, Stasys Barzdukas, Leonardas Dambriūnas, Juozas Kazickas, Vincas Mačiūnas, Kostas Ostrauskas, Simas Sužiedelis, Vincas Trumpa, kun. Stašys Yla ir kiti.

Po 17 metų veiklos šis institutas (daugiausia airių kilmės administratorių pastangomis) buvo "integruotas" į kitus universiteto skyrius. Liberalų tarpe paplito N. Chruščiovo propagauta vadinamoji "taikaus sambūvio" kryptis, kuri palietė net katalikiškąjį Amerikos mokslo elitą. JAV valdžia tai pat pradėjo siaurinti finansinę paramą institutui per įvairius mokslo projektus. Tėvas Jeskevičius išėjo į dalinę pensiją ir tapo "Assistant Director of Alumni Affairs". Pradėjo kristi ir senosios kartos Lietuvos šviesuomenės žvaigždės: vieni išėjo į pensiją, kiti – amžinybėn. Nemaža neseniai atvykusių iškeliavo iš Niujorko apylinkių į kitas JAV valstijas. Artėjo ir Tėvo Jeskevičiaus saulėlydis. Jo puiki ir prasminga akademinė karjera pasibaigė. Bet į kunigus buvo amžinai išventintas. Todėl jis entuziastingai grįžo į pastoracinę veiklą.

Dar būdamas instituto direktorium, jis pirmenybę teikė pastoracijai. Savo studentams ir profesūrai jis visuomet buvo dvasios vadas. Su tuokdavo jaunus studentus, krikštijo jų vaikus, laidojo jų tėvus. Ypač užjautė tuos, kurie žuvo kovoje prieš komunizmą Vietname.

Kartą buvo toks atsitikimas: vieną šeštadienį V. Jeskevičius suteikė santuokos sakramentą studentui ir jo žmonai, o kitą antradienį laidojo to studento geriausią

draugą. Jaunavedžiai dalyvavo iškilmėse Arlingtono kapinėse, Vašingtone. Šviesaus veido jaunas amerikietis lakūnas buvo nušautas raudonarmiečių dalinių iš SSRS bazių Kambodžoje "katiušos" raketomis.

Tėvas V. Jeskevičius ypač didžiavosi, kad nė viena pora, kurią jis sutuokė, neišsiskyrė. Jis stengdavosi išsiųsti sveikinimų atvirutes, aplankyti pažįstamus, kiekvienam pasakyti gerą žodį. Mėgo, pasitaikius progai, tarnauti lietuvių parapijose. Jis buvo ramus, tylus, drausmingas, daug reikalavo tiek iš savęs, tiek iš savo studentų bei kolegų, tačiau tai darė taktiškai, be jokio aštrumo. Nemėgo liaupsinimų, neieškodavo progos pasirodyti nuotraukose lietuvių spaudoje. Visur darbavosi ramiai. Buvo be galo ištvermingas, atlaidus net tiems, kurie pasišaipydavo iš jo senoviškos lietuvių kalbos su "jankiškomis" priemaišomis. Pasižymėjo sausoku "jankišku" humoru, ne visuomet suprantamu neseniai atvykusiems. Garsėjo Šiaurės-Rytų amerikiečių praktiškumu. Kartą vienam studentui jis pasakė:

– Jei pamirši viską, ko čia išmokai, atmink 2 dalykus: 1) jei viskas nepasiseka, vėl perskaityk vadovėlį; 2) blogiausiu atveju žmogus tau tegali atsakyti "ne".

Tai buvo "strazdeliško" tipo kunigas ir žmogus. Visą savo gyvenimą nuo pat jaunystės jis pašventė Dievui, tėvynei Amerikai, savo pro-

tėvynei Lietuvai. Visur kėlė Lietuvos ir lietuvių prestižą. Jam teko pamatyti Sovietų imperijos žlugimą ir sulaukti, kad Lietuva tapo "neprigulminga ir liuosa". Nors ir būdamas nebejaunas žmogus, paskutiniu laiku dažnai lankėsi Lietuvoje. Buvo apsigyvenęs prie Šv. Kazimiero bažnyčios Vilniuje. Kiek jam dar buvo duota laiko, dalyvavo Lietuvos jėzuitų provincijos atstatyme. Jam rūpėjo Lietuvos posovietinės problemos. Aktyviai prisidėjo prie Lietuvių religinės šalpos. Jo iniciatyva Fordham universiteto studentai ir profesoriai surinko ir išsiuntė į Lietuvą tūkstančius mokslinių knygų. Jis savo akimis pamatė sovietų padarytą žalą lietuvių tautai. Jam rūpėjo stoka pašaukimų į dvasiškiuosius posovietinėje Lietuvoje ir išeivijoje.

Dar skaudžiau jį palietė kai kurie Lietuvoje iš Vakarų pasisavinti nesklandūs dalykai. Jam buvo vis aiškiau, kad Lietuvoje, kaip ir modernioje Amerikoje svarbiausia išlieka "dvasinė kova už teisybę", kad nuolat "egzistuoja pagrindinė antitezė tarp dvasinės ir materialinės tobulybės." Gaila, kad lietuvių tauta jo asmenyje prarado vieną iš savo žymiausių dvasios vadų. Kyla klausimas: kur auga atžalynas? Gal dar net nepajėgime įvertinti viso to, ką pasėjo Tėvas Vladas Jeskevičius. Visas jo gyvenimas, be abejonės, buvo pašvęstas "ad maiorem dei gloria" – Dievo didesnei šlovei.

JURGINĖS PADANGĖJE

Šv. Jurgio parapijos liepos mėnesio savanoris Antanas Bacevičius.
G. Juškėno nuotr.

ANTROJI PASAULIO LIETUVIŲ
DAINŲ ŠVENTĖ-1998

Tris vaizdajuostes (aukšta kokybė garantuota):

1. ANSAMBLIŲ VAKARAS Kalnų parke, liepos 4 d. (2 val.)

2. ŠOKIŲ DIENA "Žalgirio" stadione, liepos 5 d. (2 val.)

3. DAINŲ DIENA Vingio parke, liepos 6 d. (4 val.)
jau galite užsisakyti International Historic Films, Inc. telefonu 773-927-2900, raštu arba asmeniškai atvykę į mūsų raštinę:

3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609.

Vienos vaizdajuostės kaina – tik \$20, o visų trijų – \$50. \$5 – už persiuntimą. Priimame čekius ir Visa/Master-card kredito korteles.

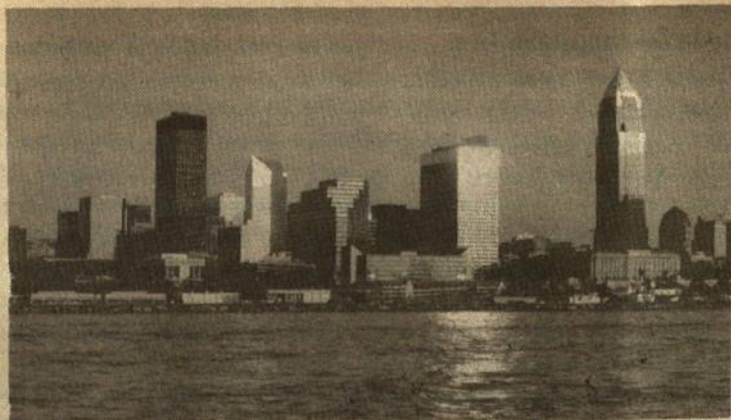
Sav. Petras Bernotas

A.† A.

VYTAUTUI MEŠKAUSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą ir artimuosius, drauge su jais gedėdami lietuviškos išeivijos iškilaus žurnalisto.

Salomėja ir Vytautas Valiukai

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- RUGPJŪČIO 23 d., 12 val. – Lietuvių klubo gegužinė – Amerikos italų iškylų vietoje – 29717 Euclid Ave.
- RUGPJŪČIO 29 d. 5 v.v. – Lietuvių kultūros darželių "Vasaros vakaras" Bratenahl Place. Programoje – Cleveland, OH operos solistai.
- SPALIO 8-11 d. d. – JAV LB Tarybos sesija.
- SPALIO 10 d. – Baltijiečių draugystės vakaras. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) baltijiečių komitetas.
- SPALIO 17 d. – Lietuvos partizanų ansamblio "Girios aidai" koncertas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.
- SPALIO 24 d. 7 v. v. – "Exultate" choro rudens pokylis Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.
- LAPKRIČIO 7 d. – "Lietuvių dienos". Rengia LB Cleveland, OH apylinkė. Hamilton "Aukuras" Dievo Motinos parapijos salėje parodys V. Alanto 3 veiksmų komediją "Šiapus už dangos".
- LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.
- LAPKRIČIO 21 d. – Lietuvos kariuomenės atkūrimo 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo ramovėnai.
- GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.
- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

KVIEČIAME APLANKYTI

- Rugpjūčio 15 d., 8:30 v. – Randy Newman, diriguojant Leonardui Statkinui, dainuoja ir skambina fortepionu savo kūrinis. Cleveland Orchestra at Blossom Music Center. Tel. 216/231-1111
- Rugpjūčio 17 d. – garsenybių klasikinis golfas – March of Dimes: "Celebrity

Golf Classic". Registracija – nuo 10:00 v.r., pradžia – vidurdienį. Canterbury Golf Club, 22000 S. Woodland Rd., Shaker Hts. Tel. 216/518-1663.

- Rugpjūčio 17-19 d. Gyvybė gėlame vandenyje – Life in Freshwater, 9 v.r. – 4 v.p.p. Trijų dienų iškylų, kurių metu stebimi pelkių ežerų ir upokšnių augalai ir gyvūnai. Cleve Museum of Natural History. Tel. 216/231-4600. Dalyvio mokestis – \$80, įskaitant keliones.

- Rugpjūčio 18 d., 7:30 v. v. – nemokamas orkestro koncertas. Hillcrest Band Concert at Messiah Lutheran Church, 5200 Mayfield Rd., Lyndhurst. Tel. 440/942-3944.

- Rugpjūčio 22 d., 8:30 v. v. – Paganini ir Mahler kūriniai. Slatkin Conducts Mahler's First. Cleveland Orchestra at Blossom Music Center. Tel. 216/231-1111.

- Rugpjūčio 22 ir 23 d. – iškylų dviračiais. Nat'l Multiple Sclerosis Soc.: "Keybank MS 150 Pedal to the Point", bike ride from Cleveland to Sandusky. Tel. 216/696-8220. Registracija privaloma.

LIETUVIŲ KLUBO DIREKTORIAI KVIEČIA VISUS!

LIETUVIŲ KLUBO TRADICINIS "PIKNIKA"

RUGPJŪČIO 23 d., SEKMADIENIS – 12:00 v.

AMERIKOS ITALŲ IŠKYLŲ VIETOJE
29717 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio

Bus skanus maistas, nemokami gėrimai, muzika,
žaidimai ir jūsų draugai!

VAIKAMS ŽAIDIMAI PRASIDĖS – 2:30 v.p.,
LOTERIJA – 4:00 v.v.

ĮJIMAS NEMOKAMAI VISIEMS
1998, 1997, 1996 ir 1995 m. KLUBO NARIAMS

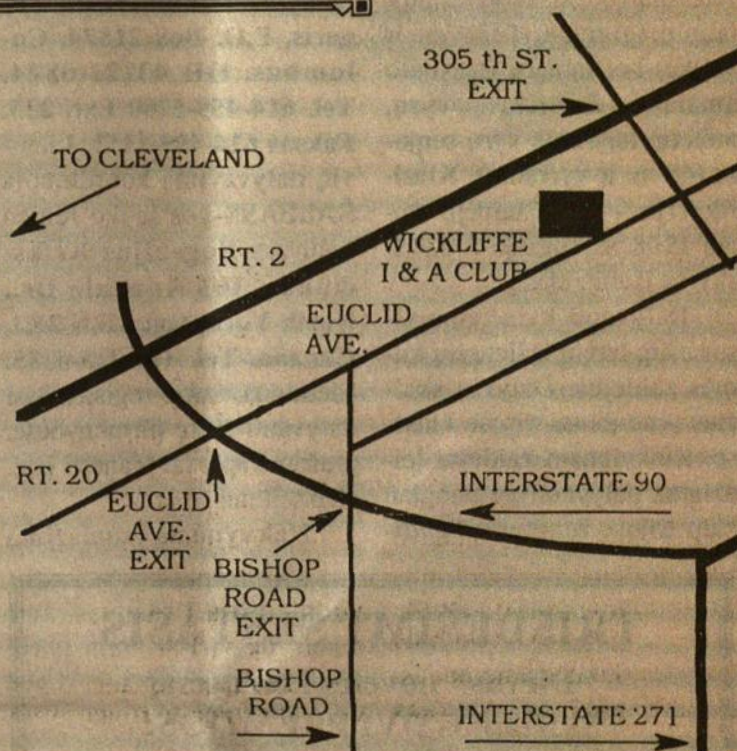
VISIEMS KITIEMS ĮJIMAS – \$5

Teirautis tel. 216-531-2131

"DIRVAI" AUKOJO:

J. Gudėnas, Euclid, OH	35
S. Blūdžius, Southfd, MI	30
A. Devenis, St. Pete., FL	25
B. Steponis, Seven H., OH	25
V. Brizgys, Chesterld., OH	15
A. Šimontis, Sarasota, FL	15
R. Šležas, Dorchester, MA	15
R. Švarcas, W. Newbury, MA	15
S. Undraitis, Lemont, IL	15
E. Vincent, Redondo B., CA	15
V. Volertas, Masperth, NY	15
O. Žolynas, Ormond B., FL	15
K. Andruškevičius, Canada	10
P. Bartkus, Richmond H., NY	10
O. Mitinas, Fremont C., NY	5
S. Skirmantas, S. Monica, CA	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdybos ko-pirmininkai
– dr. Raimundas Šilkaitis ir dr. Dainius Degesys.

A. a. V. Bacevičiaus nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis.

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

SPORTO ŽINIOS

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių lauko teniso pirmenybės įvyks rugsėjo 5, 6 ir 7 d., Wickertree Tennis Club, 5760 Maple Canyon Dr., Columbus, Ohio. Tel. 614-882-5725. Jas vykdo JAV Latvių sporto sąjungos lauko teniso sekcija.

Programa: vienetai – vyrų (neriboto amžiaus); vyrų senjorų (45-59 metų); vyrų veteranų (60 m. ir vyresnių); jaunių (gimusių 1980 m. ir vėliau) bei moterų (neriboto amžiaus). Dvejetai – vyrų, moterų, mišrus ir vyrų senjorų (45 m. ir vyresnių). Klasifikacija – pagal žaidėjo amžių 1998 m. rugsėjo 5 d., išskyrus jaunių klasę.

Dalyvauti kviečiame visus estų, latvių ir lietuvių kilmės žaidėjus. Dalyvių skaičius – neribotas visose klasėse. Kiekvienam žaidėjui leidžiama dalyvauti ne daugiau kaip trijose rungtyse. Pradi-

nis mokestis \$30.00 US asmeniui, nežiūrint rungčių skaičiaus. Dalyvių registracija vyks rugsėjo 5 d. šeštadienį, nuo 8:00 iki 9:30 v. r. Varžybų pradžia – pasibaigus registracijai. Kitomis dienomis varžybų pradžia nuo 9:00 v.r. Rugsėjo 7 d., pirmadienį, numatomi tik finaliniai susitikimai. Jei bus įmanoma, varžybos gali būti užbaigtos per dvi dienas.

Išankstinę registraciją vykdo ir žinias apie šias pirmenybes teikia Arturs Zageris, P.O. Box 21874, Columbus, OH 43221-0874. Tel. 614-459-5200 Ext. 233. Faksas 614-459-1151. Lietuvių dalyvavimą koordinuoja ŠALFASS-gos lauko teniso vadovas Eugenijus Krikščiūnas, 105 Anndale Dr., North York, Ont M2N 2X3, Canada. Tel. 416-225-4385. Lietuvius, kurie registruojasi dalyvauti šiose pirmenybėse, prašome apie tai pranešti ir E. Krikščiūnui.

Nakvynėms (sumažinta

kaina) yra užsakytas "HARLEY HOTEL OF COLUMBUS", 1000 East Dublin-Granville Rd., Columbus, Ohio 43229. Tel. 1-800-321-2323. Užsisakyti kambarius

reikia iki rugpjūčio 14 d.!

Varžybos vyks privačiame klube su 8 vidaus aikštėmis. Žaidimo sąlygos – labai geros. Patalpas užsakėme visoms trimis dienoms tik balti-

jiečių varžyboms. Kviečiame lietuvius, mėgstančius tenisą, gausiai jose dalyvauti!

ŠALFASS CENTRO
VALDYBA

FOR SALE IN VILNIUS (ŽVĖRYNAS)

New luxury townhomes in a park-like setting
only minutes from the center of VILNIUS

Western quality construction
All conveniences
3-4 bedrooms, 3 1/2 baths
Fully equipped kitchen
Large living room with fireplace
Formal dining room
Two-car garage
Much more...
Prices from US \$285,000

For more information, call Bishop Associates
in McLean, Virginia, tel. 703-506-9851 or fax 703-506-9852

TAUTOS FONDO VAJUS UŽ VILNIJOS LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ

Lietuviškos mokyklos Lavoriškėse statybos vaju tęsiasi. Dėkojame visiems, kurie atsiliepė su aukomis. Laukiame paramos iš visų.

Kviečiame jungtis į mokyklos steigėjų, geradarių, rėmėjų ir talkininkų eiles.

Paaugojęs \$10,000 ar daugiau – mokyklos steigėjas

5,000 – mokyklos geradaris

1,000 – mokyklos rėmėjas

mažiau – mokyklos talkininkas

Su viltimi laukiame Jūsų atsiliepimo.

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC. TAUTOS FONDAS

351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910

SUPRASDAMAS/A PAGALBOS VILNIJOS LIETUVIŠKAI MOKYKLAI SVARBA,
siunčiu auką _____ lietuviškai mokyklai Lavoriškėse pastatyti.

(vardas, pavardė)

(adresas)

TRISDEŠIMT ŠEŠTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,

antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1998 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridėamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000